

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36
(กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

กัลยา สวองาม

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.น้ำฝน กันมา)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

พฤษภาคม 2558

The logo of the University of Phayao is a large, light purple watermark in the background. It features a central emblem with a crown and two lions, flanked by two tall, thin structures. Below the emblem is a banner with the Thai text 'มหาวิทยาลัยพะเยา' and the English text 'UNIVERSITY OF PHAYAO'.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ฉบับนี้
สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร.น้ำฝน กันมา อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณา
ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่
ทุกขั้นตอน จนการวิจัยสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายพิเชษฐ สมฤทธิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
พัฒนาวินิตยาคม นางพัทยา ชมณอม คศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 36 และ ดร.รุ่งทิภา กองสอน รักษาการรองผู้อำนวยการงานบริหารวิชาการ
โรงเรียนพัฒนาวินิตยาคม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ ตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์
ข้อมูล ตลอดจนผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครู ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ทุกโรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถาม และจัดเก็บข้อมูล

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณบิดา มารดา และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนศิษย์ประสบความสำเร็จ
ในวันนี้ ตลอดจนทุกท่านที่ได้มีส่วนสนับสนุน และให้กำลังใจมาโดยตลอดเป็นอย่างดี

กัลยา สวຍงาม

เรื่อง: การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

ผู้ศึกษาค้นคว้า: กัลยา สวয়งาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2558

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.น้ำฝน กันมา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) 2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โดยการจำแนกตามขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ (F-test) ผลการศึกษา พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนสภาพการปฏิบัติ น้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ที่มีโรงเรียนขนาดสถานศึกษาต่างกัน พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวม และรายด้าน

Title: ACADEMIC ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 36 (6th GROUP OF PHAYAO)

Author: Kunlaya Souyngam, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2015

Advisor: Dr.Numfon Gunma

Keywords: Academic Administration of Secondary, School Administrators

ABSTRACT

The purposes of this the research were to 1) Study the stute of the Academic Administration of Secondary School Administrators The Secondary Educational Service Area Office 36 (6th Group of Phayao) 2) compare the state of the Academic Administration of Secondary School Administrators The Secondary Educational Service Area Office 36 (6th Group of Phayao) as classified by school size. The sampling groups used in the research were 205 teachers in school of The Secondary Educational Service Area Office 36 (6th Group of Phayao). The instrument used for collecting the data was checklist questionnaires, Rating Scale questionnaires and open-ended questions. The data were analyzed by mean of frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and f-test.

The findings of the research were as follow:

1. The stute of the Academic Administration of Secondary School Administrators the Secondary Educational Service Area Office 36 (6th Group of Phayao) as a whole at the high level. when considered the individual aspect found that research in educational quality development and cooperation in academic development with other schools at the most level subordinate is development of teaching aids innovation and technology, promotion of the community's academic knowledge, academic support to families organization agencies, curriculum development, development of learning resources, educational guidance, educational supervision, educational evaluation and transfer subordinate is the cooperation in academic development with other schools and the lowest level is learning process development.

2. compare the state of the Academic Administration of Secondary School Administrators The Secondary Educational Service Area Office 36 (6th Group of Phayao) as classified by school size in general and in particular, were different at the 0.05 level of significance.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ	11
ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ	14
หลักการบริหารงานวิชาการ.....	19
ขอบข่ายงานวิชาการ.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
กรอบแนวคิดการวิจัย	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	48
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน	62
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบ แบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยทำการสรุปประเด็นแต่ละคำถาม	72
5 บทสรุป	78
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผลการวิจัย	88
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	102
ภาคผนวก ข ตารางการหาค่า IOC	103
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	111
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	123

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	41
2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 429) ..	47
3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวม	49
4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	50
5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้..	51
6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	52
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	53
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	54
9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้.....	55
10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา	56
11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา	57
12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน 59
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 60
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา 61
16	แสดงการเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้าน..... 62
17	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำแนกตามขนาด โรงเรียน..... 64
18	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อัจฉริยะจำแนกตามขนาดโรงเรียน .. 65
19	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน 66
20	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาด โรงเรียน..... 66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน 67
22	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 68
23	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 68
24	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน 69
25	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน 69
26	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน 70
27	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน 71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
28	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน	71
29	แสดงความถี่และร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ.....	72

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

- 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย 39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนโยบาย และการจัดการศึกษาของไทย ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาแก่ประชาชน มีการวิเคราะห์การจัดการศึกษาในปัจจุบันของไทยกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เนื่องด้วยสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555-2559 ได้ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของโลกเช่นกัน โดยเฉพาะการรวมกลุ่มกันของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (ASEAN) ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในชาติสมาชิก เพื่อเพิ่มอำนาจการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับภูมิภาคอื่น เพื่อการช่วยเหลือกันทางการค้าของชาติสมาชิก เกิดเสถียรภาพด้านแรงงาน เพื่อความมั่นคงและสันติภาพในภูมิภาค พัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา และแรงงาน และประเทศไทยเองต้องเตรียมพร้อมประชาชน เยาวชน เพื่อให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต ในปีพุทธศักราช 2558 รวมถึงการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เพื่อเป็นฐานป้องกันผลอันเนื่องมาจากความไม่คงที่แน่นอนของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ไทยจะได้รับจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก สถานการณ์ปัจจุบันของการศึกษาของไทยมีความน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะคุณภาพของการศึกษา ซึ่งเกิดจากองค์ประกอบหลายอย่าง รวมถึงผลอันเนื่องจากการบริหารจัดการของสถานศึกษาด้วย จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบันก็อยู่ในช่วงแห่งการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 ที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวาง และทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ มุ่งกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และท้องถิ่น ประชาชน และท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่มีความสำคัญที่จะขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาอย่างจริงจัง

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้น เป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้ความสำคัญ และดำเนินการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถ เป็นผู้นำทางวิชาการ ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในทุกด้าน เป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง และชุมชน ประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพของการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่คาดหวัง ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ทุกภาคส่วน

ต้องพึงตระหนักว่า เป้าหมายของงานวิชาการ มิใช้อยู่ที่นักเรียนอ่านออก เขียนได้ เท่านั้น แต่ต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมือง และความมั่นคงของประเทศชาติ ดังนั้น อาจสรุปได้ว่างานวิชาการ ถือว่า เป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา

จากการศึกษาของ Smith, Kronse and Atkinson (1961) ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงาน และการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกออกเป็น 7 ประเภท พบว่า ผู้บริหารใช้เวลาบริหารงาน ดังนี้

1. งานบริหารวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. การบริหารบุคคล ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น จุดเน้นสำคัญคือการพัฒนางานด้านวิชาการ เพราะงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งบุคคลที่นำหลักสูตรไปใช้โดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพราะมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทย และสังคมโลก

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษายังมีปัญหาหลายอย่าง ดังรายงานการศึกษาของ มธุรสณี กวางทอง (2551) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตร การใช้หลักสูตรไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ทำให้การใช้หลักสูตรไม่ได้ผลเท่าที่ควร และหลักสูตรบางหัวข้อไม่สอดคล้องกับการเรียน ส่วนปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนคือ ขาดแคลนครู และครูสอนไม่ตรงตามความถนัด ด้านการนิเทศภายใน ปัญหาสำคัญที่พบคือ ขาดการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่วนในด้านการประเมินผล ปัญหาที่สำคัญคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล ในปีเดียวกันนี้ สุทธิพร วรรณสิทธิ์ (2551) ได้ศึกษาการสนับสนุนงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ด้านของสื่อเทคโนโลยี ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการสอนใช้สื่อเทคโนโลยีการจัดการเรียน

การสอน ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี ส่วนปัญหาที่พบคือ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ มีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน

งานวิชาการในสถานศึกษาเป็นงานหลัก และสำคัญที่สุด ที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ การวางแผนงานสถานศึกษา การควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยตระหนักในหน้าที่ของตนเอง และมีความต้องการ พัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาของชาติ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา หนึ่งในกระบวนการบริหารงาน ในสถานศึกษาโดยทั่วไป ต่างก็ให้ความสำคัญต่องานวิชาการเป็นหลัก และถือว่า สำคัญที่สุด แต่เท่าที่ผ่านมา ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยทั่วไป ยังไม่เป็นที่ พึงพอใจของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และชุมชน เห็นได้จากมีผู้ปกครอง และ ครูบางคนในชุมชน ยังนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนที่สถานศึกษาอื่น โดยเฉพาะสถานศึกษาดี เด่น ดัง ในเขตอำเภอ และเขตเมืองใหญ่ ย่อมแสดงให้เห็นว่างานวิชาการในสถานศึกษา ในเขตอำเภอรอบนอก ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการของทุกฝ่าย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ซึ่งมีสถานศึกษาทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทั้งสิ้น 9 แห่ง เพื่อต้องการทราบปัญหา และอุปสรรคที่แท้จริง จะได้นำมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษามัธยมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าว เป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะดำเนินการศึกษาสภาพการบริหารงาน วิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา และแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นประโยชน์สำหรับเขตพื้นที่ การศึกษาอื่น ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครู ต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โดยการจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) มีความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้กำหนดด้านเนื้อหาทางวิชาการ 12 ด้าน ตามกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32-33) คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ปีการศึกษา 2557 จำนวน 429 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ปีการศึกษา 2557 จำนวน 205 คน

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา แบ่งออกเป็น

1. โรงเรียนขนาดเล็ก
2. โรงเรียนขนาดกลาง
3. โรงเรียนขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ 12 ด้าน ตามกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32-33) คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา

นियามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

การบริหาร หมายถึง การนำหลักการทฤษฎี กระบวนการ เทคนิค ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ดำเนินการในองค์การ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ตามที่นโยบายกำหนดไว้

งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่สถานจัดขึ้นอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ปรัชญา จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งสัมพันธ์กับขอบข่ายงานวิชาการ ทั้ง 12 ด้าน ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีคุณภาพในสังคม

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการหรือการจัดกิจกรรมทุกอย่าง ที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตามขอบข่ายงานวิชาการ 12 ด้าน ตามกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32-33) ประกอบด้วย

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง

1. การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ
2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จัดทำหลักสูตร การปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการกระบวนการเรียนการสอนทั้งหลาย ทั้งมวล ที่มีขึ้นในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ มีความคิด มีคุณธรรม และมีลักษณะนิสัยตามจุดหมายของหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน รวมทั้งมีการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน ผู้ปกครอง เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม

การวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การร่วมกันวางแผน การวัดและการประเมินผลภายในสถานศึกษา การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน การจัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เน้นการประเมินตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงานการวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน การปรับปรุงเครื่องมือวัดและ ประเมินผลให้มีคุณภาพ การเทียบโอนผลการเรียน เป็นการเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ศึกษาจากสถานศึกษาอื่น หรือรูปแบบ การศึกษาอื่น ให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ หรือกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ เพื่อตอบปัญหาทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีระบบ มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหารและการพัฒนา คุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา โดยประสานงานร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษาอื่น

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริม ให้มีการผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนา และการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากบุคคล องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุน ส่งเสริม ให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ หลากหลาย ทั่วถึงครอบคลุมประชากรทุกพื้นที่

ทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท ทุกระดับ ที่เป็นปัจจุบัน และเป็นระบบเปิด รวมทั้งการจัดระบบเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนมีพัฒนาห้องสมุดสถานศึกษา และห้องอินเตอร์เน็ต การสืบค้นในการเรียนการสอน และทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ในสังคมให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ที่มีศักยภาพ ในการให้บริการการเรียนรู้มีความพร้อมด้านปัจจัย อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เป็นการร่วมกัน วางแผนโครงการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ การจัดการเรียนการสอน ดำเนินการนิเทศภายในตามแผนโครงการนิเทศ จัดระบบการนิเทศ งานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสม กับสถานศึกษา และประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ และนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนา การนิเทศภายในของสถานศึกษา ประสานงานกับ หน่วยงานภายนอก เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษา

การแนะแนวการศึกษา หมายถึง กระบวนการส่งเสริม และช่วยเหลือให้นักเรียน ได้รู้จักตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถเลือกตัดสินใจแก้ปัญหา และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนได้โดยสมบูรณ์ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติภารกิจหลักอย่างมีระบบ ตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการ ควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมิน คุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัด ระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิต และผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา นั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ประชุมชน หมายถึง การประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านวิชาการ

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาอื่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา ด้านวิชาการ

การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน ที่จัดการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สํารวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาความต้องการ ในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ อาจจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ระหว่างบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน หรือสถาบันการศึกษาอื่น

ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สายงานการสอน ที่มีชั่วโมงสอนไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ ที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ดังนี้

1. สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ต่ำกว่า 500 คน เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก
2. สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ระหว่าง 501-1,499 คน เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง
3. สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน มากกว่า 1,500-2,499 คน เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

2. เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ
2. ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ
3. หลักการในการบริหารวิชาการ
4. ขอบข่ายงานวิชาการ 12 ด้าน
 - 4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 4.3 การวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
 - 4.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 4.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 4.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 - 4.7 การนิเทศการศึกษา
 - 4.8 การแนะแนวการศึกษา
 - 4.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 4.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
 - 4.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
 - 4.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ

ทฤษฎีทางการบริหารที่จะกล่าวถึงดังนี้

ทฤษฎีการบริหารเชิงการจัดการ (Administrative Management) ผู้คิดค้นหาวิธีการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ และคิดในเรื่องการจัดการคือ เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) ในการบริหารงานวิชาการ ทฤษฎีการบริหารของ Henri Fayol สามารถนำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ Henri Fayol เป็นชาวฝรั่งเศส และเป็นผู้นำคนหนึ่งในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร ฟาโยล ทำงานอยู่ในโรงงานแร่และโลหะ เขาได้รับความสำเร็จอย่างงดงามในการบริหารงาน ฟาโยล ได้ช่วยกอบกู้สถานการณ์อันสิ้นหวังของบริษัท จนทำให้มีผลกำไรงดงาม แนวคิดของ ฟาโยล อยู่ที่ว่า การแสวงหากฎเกณฑ์ในการบริหารงานที่มีลักษณะเป็นสากล ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักบริหาร ที่ต้องมีภาระหน้าที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อองค์กร ฟาโยล ได้เสนอองค์ประกอบขั้นมูลฐานของการบริหารไว้ ดังนี้

1. การวางแผน (To plan)
2. การจัดองค์กร (To organize)
3. การบังคับบัญชา (To command)
4. การประสานงาน (To coordinate)
5. การควบคุม (To control)

นอกจากนี้ ฟาโยล ยังได้เสนอหลักการสำหรับผู้บริหารที่ควรนำไปใช้ในการบริหารงานอีก 4 ประการ ดังนี้

1. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบต่อผลงานที่อยู่ในขอบข่ายความรับผิดชอบของตน แม้ว่าภาระหน้าที่นั้น จะได้มอบหมายให้แก่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติจัดทำก็ตาม ข้อพึงระลึกในการมอบหมายงาน คือ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ จะต้องได้สัดส่วนกัน

2. เอกภาพในการบริหารงานเป็นสิ่งจำเป็นที่นักบริหารจะต้องสนใจ และจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานของตน หน่วยงานใดที่ขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา จะเกิดความยุ่งยาก สับสนในการปฏิบัติงาน

3. การบริหารงานขององค์กรจะต้องจัดให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อบรรลุเป้าหมายหลักขององค์กร แม้ว่าองค์กรนั้นจะมีหลายหน่วยงานก็ตาม แต่วัตถุประสงค์หลักขั้นพื้นฐานขององค์กร ย่อมตรงกัน และนักบริหารต้องจัดให้หน่วยงานทุกหน่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบ ปฏิบัติสนองวัตถุประสงค์หลักขององค์กรเสมอ

4. นักบริหารจะต้องเสาะแสวงหาวิธีการที่จะอำนวยความสะดวก และประหยัดต่อการบริหาร

ฟาโยล ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ Gangplanks อันเป็นแนวบริหารที่จะช่วยลดขั้นตอนการทำงานให้สั้นเข้า การติดต่อรายงานให้การดำเนินงานไปตามสายการบังคับบัญชา บางกรณี เป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์ ล้มเปลือง และก่อให้เกิดความซั๊กซ่าในการปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ดี ข้อเสนอที่น่าสนใจอันเกิดจากแนวคิดของ ฟาโยล คือ หลักการเกี่ยวกับการบริหาร 14 ประการ ที่ผู้บริหารควรเอาใจใส่ ได้แก่

1. การแบ่งแยกการทำงาน (Division of work)
2. อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน (Authority)
3. วินัยจรรยา (Discipline)
4. เอกภาพในการควบคุม (Unity of command)
5. เอกภาพในการอำนวยการ (Unity of direction)
6. ประโยชน์ส่วนตนต้องรองจากประโยชน์ขององค์ (Subordinate of individual to general interest)
7. ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration)
8. การรวมอำนาจไว้ในส่วนกลาง (Centralization)
9. สายการบังคับบัญชา (Chain of command)
10. คำสั่งและระเบียบข้อบังคับ (Order an regulation)
11. ความเสมอภาค (Equity)
12. ความมั่นคงในการทำงาน (Stability of personal)
13. ความดำริริเริ่มในการทำงาน (Initiative)
14. ความยึดมั่นและร่วมแรงร่วมใจ (Esprit de corps)

ข้อที่น่าสังเกตจากทฤษฎี และหลักเกณฑ์การจัดการของ ฟาโยล จะมุ่งแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุดในการบริหาร ที่จะมีลักษณะเป็นสากล สามารถนำไปใช้ได้ทุกองค์การ ฟาโยล มุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานในระดับผู้บังคับบัญชา เป็นส่วนใหญ่

ทฤษฎีการบริหารของ ฟาโยล มีความเหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ในการบริหารงานวิชาการ มีขั้นตอน หรือกระบวนการในการบริหารงานที่มุ่งประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ฟาโยลได้กำหนดขั้นตอนในการบริหารงานที่เหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ดังนี้

1. การวางแผน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหาร เป็นภาระหน้าที่ และเป็นการใช้ศิลปะของภาวะผู้นำที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นต้องทราบถึงหลักสำคัญในการวางแผน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้ได้ผลยิ่งขึ้น

2. การจัดองค์การ เป็นกระบวนการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะสามารถทำให้องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย คน (People) หน้าที่การงาน (Function) และปัจจัยทางกายภาพต่าง ๆ (Physical Factors) ขององค์การ หรือการบริหารงานวิชาการ

3. การบังคับบัญชา เป็นการบริหารงานวิชาการตามอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบแบบแผนวิธีการ และมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น โดยอาศัยศิลปะการเป็นผู้นำ หลักมนุษยสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชาต่อผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา

4. การประสานงาน เป็นเรื่องของการร่วมมือในการบริหารงานวิชาการ เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาระทางใจที่สำคัญ ดังนั้นการประสานงานจึงเป็นการประสานใจ ที่มีส่วนสำคัญในการส่งผลให้การบริหารงานวิชาการบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ที่กำหนดไว้

5. การควบคุม เป็นการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน และความก้าวหน้าในการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลง การพัฒนางาน และผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และเป็นข้อมูลในการพัฒนางานต่อไป

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหารของ ฟาโยล ซึ่งเป็นกระบวนการในการวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม มีความเหมาะสมในการบริหารงานวิชาการอย่างยิ่ง เป็นวิธีการบริหารงานวิชาการที่เป็นสากล มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารงานที่ต่อเนื่อง สามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนำไปสู่การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการขององค์การในที่สุด

จากทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ สรุปได้ว่า ในการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดคือ ผู้บริหาร ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้เหมาะสมกับองค์การ ต้องมีความรับผิดชอบต่อผลงานในองค์การ และต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องบริหาร โดยสร้างให้เกิดความเป็นเอกภาพในองค์การ บริหารโดยการกระจายอำนาจ จัดให้ทุกหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบปฏิบัติ ตอบสนองวัตถุประสงค์ขององค์การ

ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการจัดได้ว่าเป็นงานสำคัญที่สุดงานหนึ่งในโรงเรียน ที่จะต้องจัดการให้ดีที่สุด โดยผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียนต้องให้ความสำคัญ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ ไว้ดังนี้

ซุมัคคี อินทร์รักษ์ (2547, หน้า 25) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติขององค์การ ผู้บริหารต้องสร้างทักษะในการบริหาร เพื่อพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

สุรัตน์ เจียรตระกูล (2541) กล่าวว่า

1. ผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนแผนงาน และเป็นผู้อำนวยการความสะดวกรับผิดชอบ เพื่อให้งานเจริญ
2. ครูทั้งหลายช่วยเหลืองานทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. จุดมุ่งหมายสอดคล้องกับแผนการศึกษาของโรงเรียน
4. แผนงานแนบแนบต้องมีโครงการและสายงานที่ชัดเจน
5. ผู้เป็นหัวหน้าแผนงาน ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีวุฒิภาวะมีประสบการณ์
6. แผนงานแนบแนบควรจัดอย่างกว้างขวาง
7. แผนงานแนบแนบควรมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ครูกับนักเรียน
8. การแนบแนบทางในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมไปถึงการแนบแนบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเด็กนักเรียน เพื่อลดปัญหาทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน ของครู ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการวัดและประเมินผลของทุกโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยที่น่าพอใจ
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนระบบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ โดยมีวิธีการตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มีวิธีการปรับวิธีการประเมินผลการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และโรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งนี้ผู้บริหารได้วางแผนเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการนำวัฏจักรการบริหารของเดมมิ่ง (PDCA) มาใช้ในการดำเนินการ ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กจากกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยพฤติกรรมการบริหารในครั้งนี้ ที่ได้รับการประเมินจากองค์กรการประเมินภายนอกกรอบที่สอง ผ่านเกณฑ์การประเมินไปแล้วจำนวน 2 โรงเรียน

กิติมา ปรีดีติติก (2532, หน้า 47-48) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษา หรือโรงเรียนทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ ในด้านวิชาการแก่ผู้เรียน มีผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ มีการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำ และประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่าง ที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 84) ได้ให้ความหมาย งานวิชาการว่า งานปรับปรุง และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ให้บังเกิดผลดี สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร

ธเนศ คิดรุ่งเรือง (2540, หน้า 56) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจของการศึกษา

ประชุม ผงผ่าน (2541, หน้า 10) ได้ให้ความหมายงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการ เป็นกระบวนการบริหาร กิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน การกำหนดนโยบาย การวางแผน และจุดหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดกับผู้เรียน

พิชัย เส็งยมจิตต์ (2541, หน้า 2) ได้ให้ความหมายงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะที่จะนำเอาทรัพยากร ในการบริหาร มาประกอบการตามกระบวนการในการจัดกิจกรรมพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2. การบริหารวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจที่มีอยู่ในการดำเนินกิจกรรม พัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3. การบริหารวิชาการ หมายถึง ศิลปะในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาหรือปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 84) ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหาร การปรับปรุง พัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอน ให้เกิดผลดี และสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา

สุบิน จันทะนันท์ (2543, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการประสบการณ์ทุกชนิดภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า, 5-6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดในภารกิจ ซึ่งคุณภาพทางการศึกษาที่คาดหวังคือ คุณสมบัติพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกาย สุขภาพจิต และคุณลักษณะ ในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม

รุ่ง ลอยเลิศ (2543, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง การจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียน ให้เกิดความรู้ และการศึกษาของเด็ก

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543, หน้า 133) การบริหารวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการคือ หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำไปใช้ในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษา ขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, หน้า 16) การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรม ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุจิรั ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 56) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการ ว่าหมายถึง เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ

ภิญโญ สาธร (2546, หน้า 324) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่งคือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

จากความหมายของนักการศึกษาที่กล่าวมา สรุปความหมายของงานวิชาการได้ว่าเป็น การบริหารงานกิจกรรมทุกอย่าง ทางด้านงานวิชาการในสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนา การเรียนการสอนให้ได้ผลดี ให้มีประสิทธิภาพ ต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา หรือการบริหารงาน วิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านหลักสูตร

และการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการสอน งานวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไข (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานวิชาการเป็นอย่างมาก ต้องใช้หลักการบริหารเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการ ให้สามารถดำเนินงานได้ บรรลุเป้าหมาย เพราะงานวิชาการถือเป็นหัวใจของการศึกษา

ในด้านความสำคัญของงานวิชาการนั้น อัมภา บุญช่วย (2537, หน้า 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า โดยทั่วไปภารกิจหรืองานในสถานศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียน มักจะแยกเป็น 6 งาน ในบางสถานศึกษาจะแยกย่อยมากหรือน้อยกว่า ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณของนักเรียนของโรงเรียนนั้น ๆ แต่ไม่มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนใดไม่จัดให้มีงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ หรือเรียกได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา หรือโรงเรียน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 85) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการว่า เป็นหัวใจการปฏิบัติงานในโรงเรียน ส่วนงานอื่นเป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการ ประสบความสำเร็จ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, หน้า 33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

1. งานวิชาการ เป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตนาดี และค่านิยม ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม
2. งานวิชาการ เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษามีงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่น ๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย
3. งานวิชาการ เป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่สถานศึกษา ไม่ว่าจะป็นในรูปแบบงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของสถานศึกษา สถานศึกษาจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากขึ้น ขึ้นอยู่กับปริมาณงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ
4. งานวิชาการ เป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของสถานศึกษา การพิจารณาคุณภาพของสถานศึกษา ต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิต

ของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครู ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

5. งานวิชาการ เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้น และส่งเสริม ให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของงานวิชาการดังกล่าวมา สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรให้แก่สถานศึกษา คุณภาพของสถานศึกษา และเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำองค์กร การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา และถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา ที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา นั่นคือ นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม เก่ง ดี มีสุข มีคุณภาพ และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่ชาติต้องการ สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการ นับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า งานวิชาการ ถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียน การสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะทุกงานทุกกิจกรรมในงานวิชาการล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้องค์การสามารถพัฒนาตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษา มาร่วมในการดำเนินงาน โดยทั่วไปจะใช้วิธีการกระจายอำนาจ มอบหมายหน้าที่ และความรับผิดชอบไปให้ครูในโรงเรียน โดยใช้เทคนิคในการบริหารงานอย่างมีหลักการ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 15) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน คือ นักเรียน นักศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียน นักศึกษา มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ และการจัดการได้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2537, หน้า 54-56) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า หลักการบริหารวิชาการ มี 10 ประการ ดังนี้

1. การวางแผน ผู้บริหารต้องนำความรู้ที่ได้จากการศึกษานโยบายแผนพัฒนาการศึกษา แห่งชาติ หลักสูตร และเป้าหมายของโรงเรียนมาวางแผนจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน

2. สายงานการบริหารงานวิชาการ มีผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ วางโครงการดำเนินการด้านจัดการเรียนการสอน

3. การจัดทำโครงการทางวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ร่วมกันจัดทำโครงการทางวิชาการ และจัดทำโครงการทางวิชาการ และจัดทำงบประมาณเพื่อใช้งบประมาณจัดทำแผนปฏิบัติการ

4. การจัดบริการด้านสื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ บทเรียนได้ง่าย และเร็ว

5. การจัดครูเข้าชั้นเรียนและสอนประจำวิชาตามหลักสูตร โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะทำการสอน

6. การจัดตารางสอน

7. การจัดสอนแทน

8. การวัดผล และประเมินผลการเรียน

9. การประเมินผลการสอนของครู

10. นวัตกรรม และเทคโนโลยีเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

รุ่ง แก้วแดง (2538, หน้า 144-145) ได้สรุป หลักการของไคเซ็น (KAIZEN) ว่า มีเป้าหมายในการเสนอแนะเพื่อแสดงถึงคุณภาพไว้ 6 ประการ

1. ผลผลิตเพิ่มขึ้น
2. คุณภาพสูงขึ้น
3. ต้นทุนลดลง
4. ตรงตามเวลาที่กำหนดหรือประหยัดเวลามากขึ้น
5. มีความปลอดภัยมากขึ้น
6. บุคลากรและผู้รับบริการมีขวัญและกำลังใจสูงขึ้น

หลักการของไคเซ็นมีกระบวนการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. สังเกต ค้นหาจุดที่เป็นปัญหา เช่น ความสูญเปล่า ความไม่สม่ำเสมอสุดวิสัย เช่น ปัญหาด้านคุณภาพ ต้นทุนสูง ความปลอดภัยน้อย เวลาต้องล่าช้าอยู่เป็นประจำ

2. สืบสวน ตรวจสอบ สภาพการณ์ปัจจุบัน
3. คิดค้น ออกความคิดว่าหากทำเช่นนี้แล้วจะเป็นอย่างไรบ้าง
4. สะสาง การจัดระบบ จัดหมวดหมู่
5. ปฏิบัติ ดำเนินการปรับปรุง โดยทดลองทำ และสังเกตดูว่า ดีหรือไม่ดีอย่างไร
6. ติดตามตรวจสอบประสิทธิผล จนกว่าผลลัพธ์จะคงที่
7. สรุป ทำรายงาน เขียนข้อเสนอแนะ

ซุ่มศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2547, หน้า 9) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือ ผลผลิต และกระบวนการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีความหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิดร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3 Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอน และกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุง แก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์ และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้ง การคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตาม มักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลัง หรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนทางวิชาการ จึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ เป็นแนวคิดเพื่อให้การปฏิบัติบรรลุสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้น ในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องใช้ทั้งหลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยคำนึงถึงคุณภาพของเป้าหมาย คือ ผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากนี้ ต้องคำนึงถึงบุคลากร ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร ให้การส่งเสริม สนับสนุน และดูแลเอาใจใส่ ด้วยความยุติธรรม และเสมอภาค

ขอบข่ายงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่ต้องสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอนทุกท่าน การที่จะทำให้องค์การพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน จำเป็นที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรทุกท่านเป็นอย่างดี และงานวิชาการมีขอบข่ายงานกว้างขวางหลายสาขา และเกี่ยวข้องกับงานฝ่ายอื่น ๆ ตลอดเวลา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ ดังนั้น ความสำเร็จของสถานศึกษา จึงอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ

ขอข่ายการบริหารงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32) ได้กำหนด ออกเป็น 12 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำ หลักสูตรขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนจนการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานะภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหา สาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความเหมาะสม

1.4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสม

1.5 นิเทศการใช้หลักสูตร

1.6 ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.7 ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

จากแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวมา จะเห็นได้ว่าผู้บริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาจัดหาคู่มือแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มาบริการแก่ครู ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน ประเมินการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนา

หลักสูตรอย่างต่อเนือง และดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นหน้าที่หลักและสำคัญยิ่งของบุคลากรทาง การศึกษา

ธเนศ ขำเกิด (2541, หน้า 28) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ว่า ความสำคัญของการเรียนรู้ ไม่ได้อยู่ที่ตัวเนื้อหา แต่อยู่ที่กระบวนการเรียนรู้ (Process) เป็นการเรียนรู้ วิธีที่เรียน (Learn how to learn) และคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ ที่เป็นผลผลิต จากกระบวนการดังกล่าวคือ การเป็นบุคคลที่มีนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีวิธีการเรียนรู้ที่เป็นระบบ มีทักษะทางสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการสื่อสาร มีทักษะในการแก้ปัญหาได้ ทุกสถานการณ์ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ได้กล่าวถึงแนวการปฏิบัติในการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้อง กับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การส่งเสริม ให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ กิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนตามความเหมาะสม
3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

จากแนวปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวมา จะเห็นได้ว่าผู้บริหาร จะต้องวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู ควบคุม กำกับ ให้การจัดตารางสอน ของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครู มีการจัดเตรียมการสอน และบันทึกการสอน

ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนทำโครงการ และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3. การวัดผลและการประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการ หรือกิจกรรมทางวิชาการ ที่จะทำให้ทราบว่าการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน บรรลุผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด มีปัญหา มีอุปสรรค มีข้อบกพร่อง และมีข้อจำกัดในเรื่องใด อย่างไร อันจะเป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 35) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติ ในด้านการวัดผล และประเมินผล ดังนี้

3.1 กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา

3.2 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการการปฏิบัติ และผลงาน

3.4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.5 พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

จากแนวทางในการปฏิบัติในด้านการวัดผลประเมินผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินการวางแผน และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง จัดประชุมอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถ ในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล และควบคุม ติดตามการประเมินผล และนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ และความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้ปฏิบัติการในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูจะต้องมีความรู้เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สุกัญ เตียนทอง (2546, หน้า 29) ได้กล่าวถึง การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีขอบเขตอยู่ที่การแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพ ให้ครูมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้ครูสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และให้สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24(5) ให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีครูเป็นผู้ปฏิบัติการวิจัย เรียกว่า ครูนักวิจัย (Teacher as Researcher) ซึ่งจะต้องมีพันธกิจ (Mission) ที่จะต้องค้นหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า35) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้
3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่น

จากแนวทางการปฏิบัติในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร จะต้องส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สนับสนุนสื่อ และอุปกรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย ให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทางการศึกษา จัดให้มีคู่มือ/เอกสาร เพื่อประกอบการจัดทำวิจัยให้แก่บุคลากรในโรงเรียน และสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานการวิจัยต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536, หน้า 28) ได้กล่าวถึงสื่อการสอนว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเกิดการเรียนรู้ในบทเรียนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน และการพัฒนางาน ด้านวิชาการ
3. จัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางาน ด้านวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น
5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากแนวปฏิบัติในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาดังกล่าว ผู้บริหารจะต้องสำรวจความต้องการของครู ในการใช้วัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียน การสอน จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน มาบริการอำนวยความสะดวกแก่ครู ส่งเสริมให้ครูได้มีการคิดค้น และผลิตวัสดุสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และควบคุมกำกับให้ครูได้ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญกับ แหล่งเรียนรู้ ไว้หลายประการ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25 ที่ได้กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐว่า “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด ประชาชน หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอ และมาตรา 29 “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัด การศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ วิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน”

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุโรป องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

3. จัดตั้ง และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

4. จัดตั้ง และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือ สถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุโรป องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในการจัดตั้งส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

5. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากแนวการปฏิบัติการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้องจัดหาหนังสือ ให้มีในห้องสมุดตามความต้องการของครู และนักเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ในและนอกโรงเรียน และส่งเสริม ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

7. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นการช่วยพัฒนางานวิชาการ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ของการศึกษา การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และวิธีดำเนินการสอน การนิเทศเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารใช้พัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการนิเทศ การศึกษา ดังนี้

7.1 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

7.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา

7.3 ประเมินผลการจัดระบบและการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

7.4 ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการ นิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

7.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

จากแนวทางการปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร เพื่อช่วยเหลือครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เสนอวิธีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการนิเทศภายในโรงเรียน จัดให้มีการนิเทศโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูนำผลงานจากการนิเทศภายในมาปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน

8. การแนะแนวการศึกษา

การแนะแนวการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่จะช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักความสามารถ ความต้องการของตนเอง ในการเลือกหรือปรับปรุงตนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถช่วยพัฒนาขีดความสามารถให้บรรลุถึงขั้นสูงสุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการแนะแนวการศึกษา ดังนี้

8.1 การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน

8.2 ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

8.3 ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบ และกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

8.4 ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษา หรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

จากแนวทางในการปฏิบัติการแนะแนวการศึกษาดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้องอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้กับครูในโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล จัดหางบประมาณสนับสนุนงานแนะแนวในโรงเรียน ประสานกับหน่วยงานอื่น เพื่อแนะแนวให้แก่ผู้เรียน และสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนเป็นบุคคลแห่งการแนะแนว

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (อ้างอิงใน สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 3) ได้กำหนดให้โรงเรียนจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งการประเมินคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก ในหมวด 6 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา

ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และเพื่อให้การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ และบรรลุผลดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 37) จึงได้กำหนดแนวทาง ในการปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ตามมาตรฐาน การศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา
3. วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผล ตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผน และติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา
6. ประสานความร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น เพื่อประเมินคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา
7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา และประเมินคุณภาพ ในการประเมินสถานศึกษา เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากแนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้องส่งเสริม และสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา จัดระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วางแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำประกันคุณภาพภายใน

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรที่จะประสาน ให้ความร่วมมือกับสถาบันองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการให้ความรู้แก่คนในชุมชน อันเป็นแนวทางที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน เมื่อชุมชนเข้มแข็งก็ทำให้การจัด

การศึกษาในสถานศึกษา ดำเนินไปด้วยความราบรื่น ก่อให้เกิดความร่วมมือทั้งทรัพยากร และงบประมาณ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 38) ได้ให้แนวปฏิบัติในการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน ดังนี้

10.1 การศึกษาสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

10.2 จัดให้ความรู้เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการ เพื่อการพัฒนา ทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน และท้องถิ่น

10.3 การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ ของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

10.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน และท้องถิ่น

จากแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการดังกล่าวมา ผู้บริหารจะต้อง ศึกษา และสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน วางแผนในการสนับสนุน งานวิชาการแก่ประชาชน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน และท้องถิ่น ตลอดจน จัดบุคลากรในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน และท้องถิ่น

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ การประสานความร่วมมือในด้านวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ทำให้นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนได้รับความรู้ที่กว้างขวางขึ้น เพราะการร่วมมือทางวิชาการเป็นการแบ่งปัน สืบ และองค์ความรู้ต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 38) ได้ให้แนวปฏิบัติในการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ดังนี้

11.1 ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา และต่างเขตพื้นที่การศึกษา

11.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

จากแนวปฏิบัติในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ดังกล่าวมา ทำให้ทราบว่า ผู้บริหารจะต้องวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ แต่งตั้งบุคลากรให้มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น และจัดระบบในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการใช้เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา

การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี

อรุณ จันทวานิช (2546, หน้า 20) กล่าวว่า โรงเรียนที่สมบูรณ์แบบนั้น ต้องเป็นโรงเรียนที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความช่วยเหลือชุมชน และโรงเรียนอื่น และปัจจัยหลักแห่งการช่วยเหลือคือ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน และโรงเรียนอื่น ในการพัฒนาครู และบุคลากร ร่วมและสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ส่งเสริมโรงเรียนอื่นพัฒนาการจัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 38) ได้ให้แนวทางในการปฏิบัติในการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดังนี้

1. สสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
3. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

จากแนวทางการปฏิบัติสรุปได้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่ ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาดังกล่าว ผู้บริหารจะต้องสำรวจและศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการได้รับการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสม ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัด

การศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา และแต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถ ให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ศึกษาไว้หลายเรื่อง ซึ่งสามารถนำมาสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

ศิริกาญจน์ โกสุม (2542) เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน เพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน สิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นสิ่งกำหนดกระบวนการ และแบบแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดคือ การกำหนดเป้าหมายและความหมายของการมีส่วนร่วมตรงกัน ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในชุมชนคือ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน คณะครู และผู้ปกครองนักเรียน

พจนิษฐ์ เทียมศักดิ์ (2543) ได้ค้นพบนอกเหนือจากกรอบคิดในการวิจัย คือ การเรียนรู้ในระบบโรงเรียนส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นแบบทางเดียว เป็นการเรียนที่ครูเป็นศูนย์กลาง และยึดมาตรฐานเดียวกันที่มีการเรียนรู้แบบลักษณะเดียว แต่บางครั้งการจัดการเรียนการสอนครูได้พยายามสอนจากจริง หรือในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียน นอกจากนี้ยังเป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างครู ผู้เรียน และชุมชน

วัชระ สุยะลังกา (2545) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน เกี่ยวกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายในโรงเรียน และการวัดผลประเมินผลในทุกกิจกรรม แต่ยังไม่ปรากฏปัญหาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องคือ ผู้บริหารไม่สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้กับครู ครูไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร ผู้บริหารไม่ติดตามการใช้หลักสูตร มอบหมายให้ครูไปทำงานด้านอื่นมากกว่าการสอน ผู้บริหารไม่สนใจในการนิเทศภายใน ไม่มีเวลา และไม่นำผลการนิเทศมาจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผลที่ไม่เป็นระบบ และไม่มีการตรวจสอบเครื่องมือในการวัดผลให้ได้มาตรฐาน

โกวิท หมื่นทา (2545) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาตามความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริม

จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติค่อนข้างบ่อยในการนำหลักการทางวิชาการไปสู่การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วม ประเมินผลการเรียนตามสภาพที่แท้จริง และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการอบรม ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติตลอดเวลา ส่วนปัญหาที่พบ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และข้อจำกัดในเรื่องจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา

ทองใบ สุขมาก (2545) ได้ศึกษารูปแบบของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บริหาร คณะครู และผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียน การบริการแนะแนว สอดแทรกไปกับงานวิชาการ ควรมีการปฐมนิเทศนักเรียนและผู้ปกครอง ควรมีการสำรวจสภาพทั่วไปของนักเรียน นักเรียนและชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนต้องมีรูปแบบคณะกรรมการผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดบริการแนะแนว ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการศึกษาตนเอง และสังคม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ของนักเรียน

เลขชัย โชคสวัสดิ์ (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูที่สอนในชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณสมบัตินักเรียน ทักษะการวิจัยในชั้นเรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งวิทยากร และงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียน

ประกอบ กุญโพนธ์ (2545) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศศิธร สุวรรณดี (2547) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมชาย คำปลิว (2549) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามภาระงานการบริหารงานวิชาการ 12 งาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้ การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารมีบทบาทสูงสุด ($\bar{x} = 4.08$) และรองลงมาคือ การนิเทศ การศึกษา ($\bar{x} = 4.00$) โดยครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกัน

สมพร หอมทวนลม (2549) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา อำเภอห้วยกระเจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอห้วยกระเจา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

บังอร สาคลาโคล (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททหองสงคราม พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา

พิเชษฐ์ วาญวรรธนะ (2550) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

นิยดา กรโกวิท (2551) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนโกวิทอรัญ เชียงใหม่ พบว่า ในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า งานที่ได้ปฏิบัติคือ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในด้านเนื้อหาและเวลาเรียน สร้างความตระหนักโดยการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำมาปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความรู้แก่ครูในการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง จัดเอกสารและคู่มือให้ครูศึกษาค้นคว้า สำหรับปัญหาที่พบคือ หลักสูตรบางกลุ่มสาระยังไม่ครอบคลุม ขอบเขตของเนื้อหา กว้างเกินไป ครูขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตร และหลักสูตรไม่สอดคล้องกัน ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ อบรมการทำหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร ครูแต่ละกลุ่มสาระควรเข้ากลุ่มเพื่อนำหลักสูตรมาวิเคราะห์ ปรับหลักสูตรไปใช้ให้เข้ากับเนื้อหา และธรรมชาติของวิชา สำหรับการใช้อุปกรณ์การสอน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า งานที่ได้ปฏิบัติคือ ได้จัดการสื่อการสอน กระตุ้นให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการสอน ใช้สื่อการสอนโดยคำนึงประสบการณ์ของผู้เรียน ใช้สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการสอนเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้กับนักเรียน และใช้สื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สำหรับปัญหาที่พบคือ สื่อการเรียนการสอนมีน้อย ไม่คงทน ขาดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขาดงบประมาณ และครูไม่นำสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่ครูที่จะผลิตสื่อการสอน หรือส่งบุคลากรไปอบรมแล้วนำมาขยายผลสู่ครูต่อไป ควรมีการจัดสรรค่าใช้จ่ายให้แก่แต่ละกลุ่มสาระ เพื่อสร้างสื่อการเรียนการสอน และครูควรสร้างสื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการวัดและประเมินผล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ได้กำหนดปฏิทินในการวัดและประเมินผลประจำปี ประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน วัดและประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน จัดทำแผนการวัดและประเมินผลทุกรายวิชา แจ้งเกณฑ์การประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนวัดและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และติดตามผลการวัดและประเมินผลของครูอย่างต่อเนื่อง ส่วนปัญหาที่พบคือ วัดและประเมินผลซ้ำซ้อน ขาดความชำนาญในการวัดและประเมินผล

ปราโมทย์ ธิตรี (2551) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนชนเผ่าศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนชนเผ่า ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง ในด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นว่ามีการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อการสอนธรรมชาติ เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อการสอน

ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน แต่บางส่วนเห็นว่ามีการรวบรวมแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อใช้ประกอบการสอน สำหรับปัญหา พบว่า ขาดแคลนงบประมาณในการสร้างจัดหาสื่อและนวัตกรรม ครูขาดความรู้ทักษะในการผลิตสื่อและนวัตกรรม มีสื่อและนวัตกรรมน้อย ไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสมกับสภาพและความสนใจของนักเรียน สำหรับข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ สร้างความตระหนักแก่ครูในการผลิตสื่อจัดงบประมาณเพื่อให้การสนับสนุน และจัดหาสื่ออย่างเพียงพอ ในด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า มีการใช้การประเมินผลตามสภาพจริง พัฒนาการสอนส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก แจ่มผลการประเมินให้นักเรียนทราบ ประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นกรอบการประเมินผล และให้นักเรียนแสดงความสามารถตามความถนัด แต่บางส่วนเห็นว่าให้นักเรียนร่วมประเมินผลงานของตนเอง และให้นักเรียนร่วมสร้างเกณฑ์ตัดสินผลงาน สำหรับปัญหาในการประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลตามสภาพจริงไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจน มีการใช้เกณฑ์ประเมินผลแบบเก่า ชาติวิทยากรและแหล่งให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง ส่วนข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ควรร่วมวางแผนสร้างเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมกับนักเรียน ควรนิเทศติดตามเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง พร้อมทั้งนำเผยแพร่แก่เพื่อนครู และควรอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง

มธุรสณี กวางทอง (2551) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดเห็นว่าผู้บริหารได้วางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และประชุมคณะครูเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ส่วนปัญหาที่พบมีเพียงส่วนน้อยคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตร การใช้หลักสูตรไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ทำให้การใช้หลักสูตรไม่ได้ผลเท่าที่ควร และหลักสูตรบางหัวข้อไม่สอดคล้องกับการเรียน สำหรับข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารและครูควรมีการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการนำหลักสูตรมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในทุกด้าน ทุกสาระการเรียนรู้ และควรวิเคราะห์หลักสูตรในสาระที่ตนสอน และปรับเนื้อหากิจกรรมให้เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนคือ ผู้บริหารได้กำหนดตารางสอนที่สอดคล้องกับเวลาเรียน และส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ครูสร้างแผนการสอน ติดตาม

ให้ครูได้ดำเนินการตามแผนการสอน สนับสนุนให้ครูมีการสอนซ่อมเสริม และปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายในคือ ผู้บริหารวางแผนการนิเทศ และนิเทศภายใน แนะนำให้เพื่อนครูเห็นความสำคัญของการนิเทศ ส่วนในด้านการประเมินผล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดเห็นว่า ผู้บริหารมีการวางแผนการประเมินผลการเรียนการสอน กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผล และนำผลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับปัญหาที่พบมีเพียงส่วนน้อย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล ส่วนข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ควรอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผล ผู้บริหารควรมีการกำกับ ติดตาม การประเมินผล ควรประเมินผลตามสภาพจริงให้มากที่สุด และกำหนดแนวทางการประเมินผล ให้เป็นแนวทางเดียวกัน

สุทธิพร วรรณสิทธิ์ (2551) ได้ศึกษาการสนับสนุนงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกือบทั้งหมดได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแต่ละรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษา แต่งตั้งบุคลากรในการจัดทำหลักสูตร วางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สนับสนุนครูผู้สอนในการจัดทำแผนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการสอนใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง และสนับสนุนให้บุคลากรทำงานเป็นทีม ส่วนปัญหาที่พบมีเพียงส่วนน้อยคือ ครูมีภาระงานมากเกินไป นอกจากงานการสอน และสื่อ วัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน

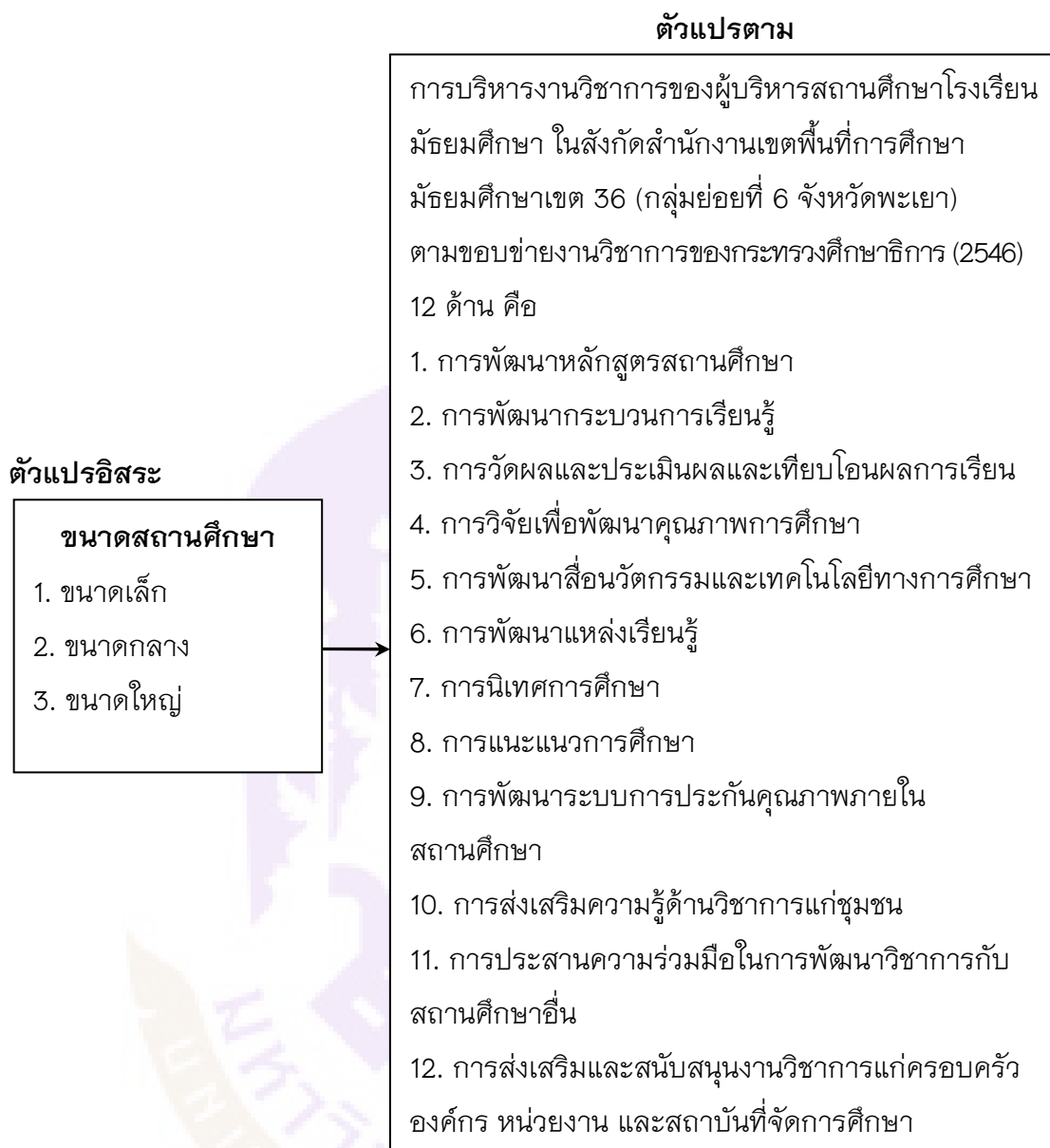
ศุทธิณี สุวรรณศรี (2554) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ผู้บริหารได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรในด้านเนื้อหาและเวลาเรียน วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เน้นให้ครูเห็นความสำคัญของการใช้สื่อ วัสดุและประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สำหรับปัญหาที่พบมีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ หลักสูตรมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงบ่อยครั้ง โรงเรียนไม่ได้ทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และนอกโรงเรียนอย่างเป็นระบบ งบประมาณในการผลิตสื่อการสอนน้อยเกินไป การวัดผลประเมินผลไม่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรจัดงบประมาณเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ ควรอบรมครูเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

สุกัญญา ประเสริฐสังข์ (2555) ได้ศึกษาความความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มจุน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ความความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มจุน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในสภาพการปฏิบัติตามความจริงมาก ($\mu = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในสภาพการปฏิบัติตามความจริงมากที่สุด ($\mu = 3.83$) รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\mu = 3.78$) และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\mu = 3.67$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\mu = 3.59$) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\mu = 3.58$) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ($\mu = 3.56$) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\mu = 3.50$) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ($\mu = 3.45$) ด้านการแนะแนวการศึกษา ($\mu = 3.40$) ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุดคือด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร ($\mu = 3.23$) เมื่อจำแนกความคิดเห็นตามขนาดสถานศึกษา และวุฒิการศึกษา ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มจุน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษามีความสำคัญ เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ให้มีความรู้และคุณธรรม ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน ที่ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) แล้วทำการศึกษากับขนาดสถานศึกษา และนำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ปีการศึกษา 2557 จำนวน 429 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ปีการศึกษา 2557 จำนวน 205 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของประชากร ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนเชียงคำวิทยาคม	ใหญ่	105	50
โรงเรียนฝายกวางวิทยาคม	กลาง	43	21
โรงเรียนภูซางวิทยาคม	กลาง	52	25
โรงเรียนจุนวิทยาคม	กลาง	52	25
โรงเรียนพญาลอวิทยาคม	เล็ก	26	12
โรงเรียนปงรัชดาภิเษก	กลาง	41	20
โรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคม	กลาง	52	25
โรงเรียนขุนควรวินวิทยาคม	เล็ก	24	11
โรงเรียนเชียงม่วนวิทยาคม	กลาง	34	16
รวม		429	205

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36, 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ต้องการศึกษาบทบาทการบริหารงานด้านวิชาการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 รายการ โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประเภทแบบสอบถาม

3. ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และองค์ประกอบ แล้วนำมากำหนดเป็นข้อคำถามให้เหมาะสมกับเนื้อหา และขอข่ายประเด็นที่จะศึกษา

4. นำแบบสอบถามฉบับร่าง ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จัดพิมพ์ใหม่ นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พร้อมเค้าโครงการวิจัย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์ของ สุวิมล ติรกันันท์ (2546, หน้า 139) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามวัดเนื้อหานั้นได้จริง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามวัดเนื้อหานั้นได้จริง

-1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามไม่วัดเนื้อหานั้นได้จริง

2. พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ระดับ 0.5 ขึ้นไป นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปเรียบเรียงจัดพิมพ์ต้นฉบับใหม่ที่สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง ผลการตรวจสอบปรากฏว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว จำนวน 30 ชุด ไปทดลองใช้ (try-out) กับครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนดงเจนวิทยาคม ตำบลดงเจน อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 5 จังหวัดพะเยา)

4. นำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

5. นำต้นฉบับที่แก้ไขสมบูรณ์แล้วไปอัดสำเนา แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมโดยวิธีการแจกแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) เพื่อขออนุญาตให้บุคลากรตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลตามสภาพจริง และกำหนดขอคืนภายใน 15 วัน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน รอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนต่าง ๆ ที่จะส่งและแจกแบบสอบถามอีกครั้ง ในรายที่แบบสอบถามสูญหาย หรือไม่ได้รับคืน โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ฉบับสมบูรณ์ 205 ชุด จากทั้งหมด 205 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ในการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากการเก็บข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำไปใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง และความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทุกข้อคำถาม

เพื่อใช้ในการแปลความหมาย ทั้งรายชื่อและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง โดยใช้เกณฑ์การแปลผลความหมาย จากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- 4.51–5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51–4.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 2.51–3.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51–2.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1.00–1.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ในประเด็นโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ F-test แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกัน จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 55)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า104)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศึกษา แตกต่างกัน ใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการวิเคราะห์เป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน
P-Value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*p<0.05	แทน	ผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 429)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	98	47.80
1.2 หญิง	107	52.20
รวม	205	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	38	18.50
2.2 30-40ปี	87	42.40
2.3 41-50 ปี	45	21.90
2.4 มากกว่า 50 ปี	35	17.20
รวม	205	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
3.2 ปริญญาตรี	114	55.60
3.3 ปริญญาโท	91	44.40
3.4 ปริญญาเอก	-	-
รวม	205	100.00
4. ประสบการณ์ในการสอน		
4.1 ต่ำกว่า 5ปี	29	14.10
4.2 5-10 ปี	57	27.80
4.3 มากกว่า 11 ปี	119	58.10
รวม	205	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. ขนาดโรงเรียน		
5.1 ขนาดเล็ก นักเรียนต่ำกว่า 500 คน	23	11.22
5.2 ขนาดกลาง นักเรียน 501-1,499 คน	132	64.40
5.3 ขนาดใหญ่ นักเรียน 1,500-2,499 คน	50	24.38
รวม	205	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) จำนวน 205 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 52.20 รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 อายุ 30-40 ปี มากที่สุด จำนวน 87คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90 น้อยที่สุด คือ อายุมากกว่า 51 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 ประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 น้อยที่สุด คือ ประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 ขนาดของโรงเรียนมากที่สุด คือ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 24.38 น้อยที่สุด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.22 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

การวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) มีผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งหมด 12 ด้าน ซึ่งทำการวิเคราะห์เป็นรายด้าน และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏในตาราง 3-16

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวม

ขอบข่ายงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.36	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.08	0.43	มาก
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.11	0.43	มาก
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.20	0.42	มาก
5. ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.16	0.39	มาก
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.14	0.41	มาก
7. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.12	0.41	มาก
8. ด้านการแนะแนวการศึกษา	4.13	0.40	มาก
9. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.09	0.47	มาก
10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	4.16	0.41	มาก
11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น	4.20	0.45	มาก
12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร	4.16	0.45	มาก
รวม	4.13	0.31	มาก

จากตาราง 3 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ โดยภาพรวมทั้ง 12 ด้าน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.45) น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.43)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.26	0.64	มาก
2. ผู้บริหารจัดหาคู่มือแนวการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษามาบริการแก่ครู	4.22	0.57	มาก
3. ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจหลักการ จัดทำหลักสูตร จุดมุ่งหมายและโครงสร้าง ของหลักสูตร	3.99	0.68	มาก
4. ผู้บริหารร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของโรงเรียน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน	4.15	0.53	มาก
5. ผู้บริหารประเมินการใช้หลักสูตรและนำผล การประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.67	มาก
รวม	4.15	0.36	มาก

จากตาราง 4 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
 ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมการมีปฏิบัติงาน
 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้ครู
 ได้รับการพัฒนาความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
 ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดหาคู่มือแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 มาบริการแก่ครู และผู้บริหารประเมินการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตร
 อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.57) ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุดคือ
 ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจหลักการจัดทำหลักสูตร จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร
 ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู	4.20	0.61	มาก
2. ผู้บริหารควบคุมกำกับให้การจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครูและจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่ได้มาปฏิบัติการสอน	4.21	0.66	มาก
3. ผู้บริหารควบคุมกำกับให้ครูมีการจัดเตรียมการสอนและบันทึกการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	3.97	0.66	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.99	0.75	มาก
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาด้านเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.04	0.66	มาก
รวม	4.08	0.43	มาก

จากตาราง 5 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารควบคุม กำกับให้การจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครู และจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่ได้มาปฏิบัติการสอน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.61) ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุดคือ ผู้บริหารควบคุมกำกับให้ครูมีการจัดเตรียมการสอน และบันทึกการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล
 และเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการ	3.83	0.74	มาก
2. ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามแนวทาง ของหลักสูตร	4.11	0.65	มาก
3. ผู้บริหารจัดประชุมอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผล และประเมินผล	4.19	0.72	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผล ตามสภาพจริง	3.97	0.65	มาก
5. ผู้บริหารควบคุมติดตามการประเมินผลและนำผล การประเมินมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	4.03	0.68	มาก
รวม	4.11	0.43	มาก

จากตาราง 6 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
 ตามขอบข่ายงานวิชาการ การวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีการปฏิบัติงาน
 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารจัดประชุมอบรม
 เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติงานอยู่ใน
 ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับ
 การวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.65) ส่วนสภาพ
 การปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการวางแผน และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับ
 การวัดผลประเมินผลร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนา ด้านการศึกษา	4.50	0.64	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับ การอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.25	0.59	มาก
3. ผู้บริหารสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์เพื่อใช้ ในการวิจัย	4.22	0.62	มาก
4. ผู้บริหารจัดให้มีคู่มือ/เอกสารเพื่อประกอบ การจัดทำวิจัยให้แก่บุคลากรในโรงเรียน	4.14	0.66	มาก
5. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานการวิจัย ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.95	0.69	มาก
6. ผู้บริหารมีการจัดหาแหล่งทุนวิจัยให้กับคณะครู	4.12	0.71	มาก
รวม	4.20	0.42	มาก

จากตาราง 7 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู
ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาด้านการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.64)
รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.59) ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด
คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานการวิจัยต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.69)
ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
 และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้มีการคิดค้นและผลิตวัสดุ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.25	0.65	มาก
2. ผู้บริหารจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการ เรียนการสอนมาบริการอำนวยความสะดวกแก่ครู	4.20	0.67	มาก
3. ผู้บริหารให้มีการนิเทศเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ ครูเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.18	0.64	มาก
4. ผู้บริหารประเมินผลการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอนของครูทุกภาคเรียน	4.12	0.69	มาก
5. ผู้บริหารมีการนำผลการสรุปและประเมินผลการใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน ของครู ไปวางแผนพัฒนาต่อไป	4.05	0.71	มาก
รวม	4.16	0.39	มาก

จากตาราง 8 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่าย
 งานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีการปฏิบัติงานอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู
 ได้มีการคิดค้น และผลิตวัสดุสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ใน
 ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร
 และสื่อการเรียนการสอนมาบริการอำนวยความสะดวกแก่ครู ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.67)
 ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีการนำผลการสรุปและประเมินผล
 การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเรียนการสอนของครู ไปวางแผนพัฒนาต่อไป ($\bar{X} = 4.05$,
 S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	4.25	0.78	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน	4.12	0.68	มาก
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.27	0.65	มาก
4. ผู้บริหารพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้อื่น	4.01	0.69	มาก
5. ผู้บริหารจัดหาหนังสือให้มีในห้องสมุดตามความต้องการของครูและนักเรียน	4.04	0.61	มาก
รวม	4.14	0.41	มาก

จากตาราง 9 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.78) ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุดคือ ผู้บริหารพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้อื่น ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารมีแผนนิเทศการศึกษา	4.16	0.70	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	4.13	0.64	มาก
3. ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียนและให้คำแนะนำแก่เพื่อนครู อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	4.09	0.76	มาก
4. ผู้บริหารเสนอวิธีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค ของการนิเทศภายในโรงเรียน	4.13	0.62	มาก
5. ผู้บริหารประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	4.11	0.66	มาก
รวม	4.12	0.41	มาก

จากตาราง 10 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$,
S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีแผนนิเทศการศึกษามีการปฏิบัติงาน
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมการนิเทศภายใน
แบบกัลยาณมิตร เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารเสนอวิธีการ
วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการนิเทศภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.62) ส่วนสภาพ
การปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียน และให้คำแนะนำแก่เพื่อนครู
อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา

ด้านการแนะแนวการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือการแนะนำ สำหรับครูและนักเรียน	4.21	0.74	มาก
2. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนเป็นบุคคล แห่งการแนะแนว	4.20	0.60	มาก
3. ผู้บริหารอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้กับ ครูในโรงเรียน	4.11	0.65	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียน รายบุคคล	4.16	0.69	มาก
5. ผู้บริหารจัดหางบประมาณสนับสนุนงานแนะแนว ในโรงเรียน	4.09	0.61	มาก
6. ผู้บริหารประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแนะแนว ให้แก่ผู้เรียน	4.02	0.65	มาก
รวม	4.13	0.40	มาก

จากตาราง 11 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$,
S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือการแนะนำ
สำหรับครู และนักเรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.74)
รองลงมา คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนเป็นบุคคลแห่งการแนะแนว และผู้บริหารส่งเสริม
ให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.60) ส่วนสภาพการปฏิบัติ
ตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแนะแนวให้แก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.02$,
S.D. = 0.65) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาระบบ
 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารมีแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.08	0.64	มาก
2. ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.04	0.64	มาก
3. ผู้บริหารจัดระบบการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.02	0.73	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.06	0.73	มาก
5. ผู้บริหารร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำประกัน คุณภาพภายใน	4.21	0.66	มาก
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานการประเมิน ตนเองต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.13	0.71	มาก
รวม	4.09	0.42	มาก

จากตาราง 12 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
 ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
 ผู้บริหารร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำประกันคุณภาพภายใน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
 มากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานการประเมิน
 ตนเองต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.71) ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด
 คือ ผู้บริหารจัดระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.02$,
 S.D. = 0.73) ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้
 ด้านวิชาการแก่ชุมชน

ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารศึกษาและสำรวจความต้องการสนับสนุน งานวิชาการแก่ประชาชน	4.24	0.69	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการบริการวิชาการ แก่ชุมชน	4.11	0.68	มาก
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางวิชาการของสถานศึกษา	4.14	0.63	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัวชุมชนและ ท้องถิ่น	4.13	0.67	มาก
5. ผู้บริหารจัดบุคลากรในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวชุมชนและท้องถิ่น	4.19	0.70	มาก
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการบริการวิชาการ แก่ชุมชน	4.13	0.71	มาก
รวม	4.16	0.47	มาก

จากตาราง 13 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$,
 S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารศึกษาและสำรวจความต้องการสนับสนุน
 งานวิชาการแก่ประชาชน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.69)
 รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดบุคลากรในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์
 ระหว่างบุคคล ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.70) ส่วนสภาพการปฏิบัติ
 ตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{X} = 4.11$,
 S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการประสาน
 ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	4.25	0.58	มาก
2. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	4.12	0.61	มาก
3. ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรให้มีหน้าที่ในการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	4.08	0.70	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น	4.08	0.72	มาก
5. ผู้บริหารจัดระบบในองค์กรให้มีความเหมาะสม ในการใช้เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น	3.67	0.72	มาก
รวม	4.20	0.41	มาก

จากตาราง 14 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีการปฏิบัติงานอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารวางแผนร่วมกับ
 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
 มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างเครือข่าย
 ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ
 ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.61) ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดระบบ
 ในองค์กรให้มีความเหมาะสม ในการใช้เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ
 กับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน
 งานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับสภาพ การบริหารงาน วิชาการ
1. ผู้บริหารสำรวจและศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการ ในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา	4.24	0.61	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและ พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการได้รับการศึกษา ของบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	4.23	0.65	มาก
3. ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถ ให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	4.17	0.68	มาก
4. ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัด การศึกษาของบุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	4.02	0.72	มาก
5. ผู้บริหารจัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสม ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่น ที่จัดการศึกษา	4.14	0.70	มาก
รวม	4.16	0.45	มาก

จากตาราง 15 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสำรวจและศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการได้รับการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.65) ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) มีผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งหมด 12 ด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังปรากฏในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้าน

ความคิดเห็นของครูต่อ การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	P- Value
1. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.934	2	.467	3.772	.025*
	ภายในกลุ่ม	25.016	202	.124		
	รวม	25.950	204			
2. การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.256	2	1.128	6.438	.002*
	ภายในกลุ่ม	35.392	202	.175		
	รวม	37.648	204			

ตาราง 16 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครูต่อ การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	P- Value
3. การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4.942	2	2.471	15.153	.000*
	ภายในกลุ่ม	32.942	202	.163		
	รวม	37.884	204			
4. การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.394	2	1.197	7.252	.001*
	ภายในกลุ่ม	33.337	202	.165		
	รวม	35.731	204			
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.641	2	.820	5.642	.004*
	ภายในกลุ่ม	29.375	202	.145		
	รวม	31.016	204			
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3.268	2	1.634	10.560	.000*
	ภายในกลุ่ม	31.261	202	.155		
	รวม	34.530	204			
7. การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.776	2	1.388	8.978	.000*
	ภายในกลุ่ม	31.227	202	.155		
	รวม	34.003	204			
8. การแนะแนวการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.342	2	.671	4.339	.014*
	ภายในกลุ่ม	31.229	202	.155		
	รวม	32.571	204			
9. การพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.531	2	.765	4.475	.013*
	ภายในกลุ่ม	34.550	202	.171		
	รวม	36.080	204			
10. การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2.273	2	1.136	5.414	.005*
	ภายในกลุ่ม	42.399	202	.210		
	รวม	44.672	204			

ตาราง 16 (ต่อ)

ความคิดเห็นของครูต่อ การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	P- Value
11. การประสานควาร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น	ระหว่างกลุ่ม	2.528	2	1.264	8.011	.000*
	ภายในกลุ่ม	31.869	202	.158		
	รวม	34.397	204			
12. การส่งเสริมและ สนับสนุน งานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันที่จัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.787	2	1.893	10.219	.000*
	ภายในกลุ่ม	37.426	202	.185		
	รวม	41.213	204			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.141	2	1.071	12.420	.000*
	ภายในกลุ่ม	17.413	202	.086		
	รวม	19.554	204			

หมายเหตุ: * $p < .05$

จากตาราง 16 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันทั้ง 12 ด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังปรากฏในตาราง 17-28

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.34	-	0.03*	0.11
ขนาดกลาง	4.12		-	0.86
ขนาดใหญ่	4.15			-

หมายเหตุ: * $P < 0.05$

จากตาราง 17 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.37	-	0.00*	0.01*
ขนาดกลาง	4.04	-	-	0.95
ขนาดใหญ่	4.06	-	-	-

หมายเหตุ: * $P < 0.05$

จากตาราง 18 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.54	-	0.00*	0.00*
ขนาดกลาง	4.06	-	-	0.81
ขนาดใหญ่	4.01	-	-	-

หมายเหตุ: *P<0.05

จากตาราง 19 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.46	-	0.02*	0.00*
ขนาดกลาง	4.20	-	-	0.19
ขนาดใหญ่	4.08	-	-	-

หมายเหตุ: *P<0.05

จากตาราง 20 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.40	-	0.00*	0.10
ขนาดกลาง	4.11	-	-	0.44
ขนาดใหญ่	4.19	-	-	-

หมายเหตุ: * $P < 0.05$

จากตาราง 21 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.49	-	0.00*	0.00*
ขนาดกลาง	4.11	-	-	0.64
ขนาดใหญ่	4.05	-	-	-

หมายเหตุ: *P<0.05

จากตาราง 22 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.45	-	0.00*	0.00*
ขนาดกลาง	4.08	-	-	0.99
ขนาดใหญ่	4.09	-	-	-

หมายเหตุ: *P<0.05

จากตาราง 23 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการนิเทศการศึกษา

แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.28	-	0.00*	0.00*
ขนาดกลาง	4.07	-	-	0.07
ขนาดใหญ่	4.22	-	-	-

หมายเหตุ: *P<0.05

จากตาราง 24 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการแนะแนวการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการแนะแนวการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการแนะแนวการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.33	-	0.02*	0.03*
ขนาดกลาง	4.06	-	-	1.00
ขนาดใหญ่	4.06	-	-	-

หมายเหตุ: *P<0.05

จากตาราง 25 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต้อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต้อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.44	-	0.00*	0.06
ขนาดกลาง	4.10	-	-	0.69
ขนาดใหญ่	4.17	-	-	-

หมายเหตุ: * $P < 0.05$

จากตาราง 26 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต้อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ประชาชน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ประชาชน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต้อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.50	-	0.00*	0.01*
ขนาดกลาง	4.14	-	-	0.52
ขนาดใหญ่	4.21	-	-	-

หมายเหตุ: *P<0.05

จากตาราง 27 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต้อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของครูต้อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.54	-	0.00*	0.00*
ขนาดกลาง	4.10	-	-	0.69
ขนาดใหญ่	4.16	-	-	-

หมายเหตุ: *P<0.05

จากตาราง 28 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยทำการสรุปประเด็นแต่ละคำถาม

ตาราง 29 แสดงความถี่และร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		
1. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย	15	23.43
2. ผู้บริหารควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรสถานศึกษามากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนในท้องถิ่น	13	20.31
3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของโรงเรียน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	20	31.25
4. ผู้บริหารควรมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	6	9.38
5. ผู้บริหารควรทำความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน	10	15.63
รวม	64	100.00

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้		
1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างจริงจัง	23	63.89
2. ผู้บริหารควรเน้นการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น	13	33.34
รวม	36	100.00
ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน		
1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงโดยมีวิธีการวัดที่หลากหลาย	16	44.45
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการควบคุมติดตามประเมินผลและนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	6	16.67
3. ผู้บริหารควรจัดอบรมการวัดผลประเมินผลแก่คณะครูเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน	14	38.89
รวม	36	100.00
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	21	39.62
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	17	20.08
3. ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่คณะครูในการทำวิจัย	15	28.30
รวม	53	100.00
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา		
1. ผู้บริหารควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพและเพียงพอ	22	66.67
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการควบคุมกำกับให้ครูได้ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	11	33.33
รวม	33	100.00

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้		
1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	14	35.90
2. ผู้บริหารควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	7	17.95
3. ผู้บริหารควรจัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ	18	46.15
รวม	39	100.00
ด้านการนิเทศการศึกษา		
1. ผู้บริหารควรหาเวลาในการนิเทศการศึกษา	20	35.09
2. ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง	15	26.32
3. ผู้บริหารควรเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เป็นที่ปรึกษาและคอยสนับสนุนตลอดเวลา	22	38.60
รวม	57	100.00
ด้านการแนะแนวการศึกษา		
1. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณและบุคลากรที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	8	38.10
2. ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้กับครูในสถานศึกษา	13	69.90
รวม	21	100.00
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา		
1. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	7	38.89
2. ผู้บริหารควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนและจัดให้มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ	11	61.11
รวม	18	100.00

ตาราง 29 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน		
1. ผู้บริหารควรเน้นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวิชาการภายในสถานศึกษา	6	37.50
2. ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะครูรับผิดชอบโครงการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	10	62.50
รวม	16	100.00
ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น		
ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการสร้างเครือข่ายและการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ	14	100.00
รวม	14	100.00
ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา		
ผู้บริหารควรเน้นการประสานความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	6	100.00
รวม	6	100.00

จากตาราง 29 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน ในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนร้อยละ 31.25 ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายร้อยละ 23.43 ผู้บริหารควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรสถานศึกษามากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชนในท้องถิ่น ร้อยละ 20.31 ผู้บริหารควรทำความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ร้อยละ 15.63 ผู้บริหารควรมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 9.38

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างจริงจัง ร้อยละ 63.89 ผู้บริหารควรเน้นการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ร้อยละ 33.34

ด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีวิธีการวัดที่หลากหลาย ร้อยละ 44.45 ผู้บริหารควรจัดอบรมการวัดผลประเมินผลแก่คณะครู เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ร้อยละ 38.89 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการควบคุม ติดตาม ประเมินผล และนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 16.67

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 39.63 ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่คณะครูในการทำวิจัย ร้อยละ 28.30 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 20.08

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา คือ ผู้บริหารควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพ และเพียงพอ ร้อยละ 66.67 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการควบคุม กำกับให้ครูได้ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ร้อยละ 33.33

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ คือ ผู้บริหารควรจัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ ร้อยละ 46.15 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ร้อยละ 35.90 ผู้บริหารควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 17.95

ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ผู้บริหารควรเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เป็นที่ปรึกษา และคอยสนับสนุนตลอดเวลา ร้อยละ 38.60 ผู้บริหารควรหาเวลาในการนิเทศการศึกษา ร้อยละ 35.09 ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง ร้อยละ 26.32

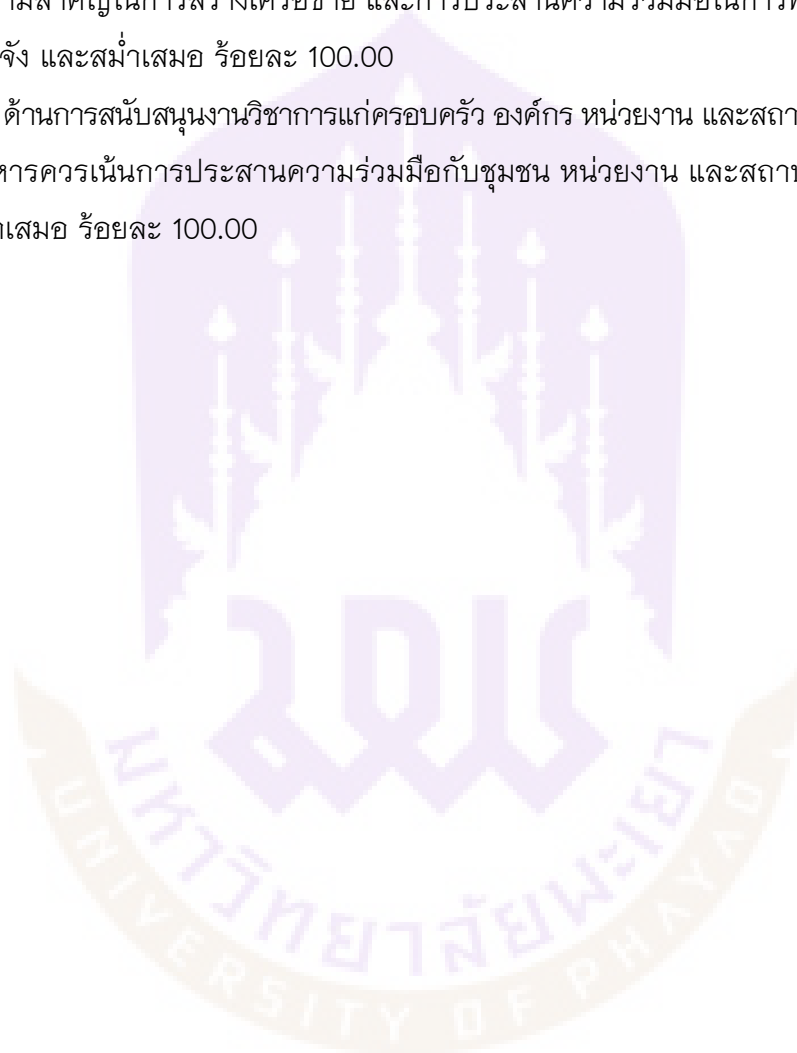
ด้านการแนะแนวการศึกษา คือ ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้กับครูในสถานศึกษา ร้อยละ 69.90 ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณและบุคลากรที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ร้อยละ 38.10

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน และจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 61.11 ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ร้อยละ 38.89

ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน คือ ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะครู
รับผิดชอบโครงการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ร้อยละ 62.50 ผู้บริหารควรเน้น
การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวิชาการภายในสถานศึกษา ร้อยละ
37.50

ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น คือ ผู้บริหาร
ควรให้ความสำคัญในการสร้างเครือข่าย และการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ
อย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ ร้อยละ 100.00

ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา
คือ ผู้บริหารควรเน้นการประสานความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา
อย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 100.00

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครู ต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โดยการจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) มีความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

ปีการศึกษา 2557 จำนวน 205 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โดยครอบคลุมเนื้อหาใน 12 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวทางการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน และด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ (F-test) ใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ โดยภาพรวมทั้ง 12 ด้าน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประสาน

ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอน ด้านการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อัตโนมัติ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมการมีปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดหาคู่มือแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู และผู้บริหารประเมินการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจหลักการจัดทำหลักสูตร จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร

2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อัตโนมัติ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อัตโนมัติ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารควบคุมกำกับ ให้การจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครู และจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่ได้มาปฏิบัติการสอน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารควบคุมกำกับให้ครูมีการจัดเตรียมการสอน และบันทึกการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

3. ด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ การวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารจัดประชุมอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผล

และประเมินผล มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร ส่วนสภาพ การปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการวางแผน และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการ วัดผลประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการ

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทางการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานการวิจัย ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้มีการคิดค้น และผลิตวัสดุ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน มาบริการอำนวยความสะดวกแก่ครู ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริง ที่น้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีการนำผลการสรุป และประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ในการเรียนการสอนของครู ไปวางแผนพัฒนาต่อไป

6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีการปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริม ให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้อื่น

7. ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีแผนนิเทศการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารเสนอวิธีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการนิเทศภายใน โรงเรียน ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียน และให้คำแนะนำแก่เพื่อนครู อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

8. ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือการแนะนำสำหรับครู และนักเรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในโรงเรียน เป็นบุคคลแห่งการแนะแนว และผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแนะแนวให้แก่ผู้เรียน

9. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำประกันคุณภาพภายใน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานการประเมินตนเอง ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารศึกษาและสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดบุคลากรในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน

11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุดคือ ผู้บริหารจัดระบบในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการใช้เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในการได้รับการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ส่วนสภาพการปฏิบัติตามความจริงที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ที่มีโรงเรียนขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม และรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานวิชาการ ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามขอบข่ายงานวิชาการ 12 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย ผู้บริหารควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรสถานศึกษามากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชนในท้องถิ่น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียนในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรทำความเข้าใจกับคณะครูเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างจริงจัง ผู้บริหารควรเน้นการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู เน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีวิธีการวัดที่หลากหลาย ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการควบคุม ติดตาม ประเมินผล และนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดอบรมการวัดผลประเมินผลแก่คณะครู เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่คณะครูในการทำวิจัย

5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา คือ ผู้บริหารควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพ และเพียงพอ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการควบคุมกำกับให้ครูได้ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้บริหารควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรจัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ

7. ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ผู้บริหารควรหาเวลาในการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง ผู้บริหารควรเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เป็นที่ปรึกษา และคอยสนับสนุนตลอดเวลา

8. ด้านการแนะแนวการศึกษา คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณและบุคลากรที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้กับครูในสถานศึกษา

9. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทุกชั้นตอน และจัดให้มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ

10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน คือ ผู้บริหารควรเน้นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวิชาการภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะครูรับผิดชอบโครงการ ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการสร้างเครือข่าย และการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ

12. ด้านการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษาผู้บริหารควรเน้นการประสานความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เพราะเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อัมภา บุญช่วย (2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า โดยทั่วไปภารกิจ หรืองานในสถานศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียน มักจะแยกเป็น 6 งาน ในบางสถานศึกษาจะแยกย่อยมากหรือน้อยกว่าก็ขึ้นอยู่กับปริมาณของนักเรียนของโรงเรียนนั้น ๆ แต่ไม่มีสถานศึกษาหรือโรงเรียนใดไม่จัดให้มีงานวิชาการ ซึ่งถือว่ เป็นหัวใจสำคัญ หรือเรียกได้ว่า เป็นงานหลักของสถานศึกษา หรือโรงเรียน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นงานที่มาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย คำปลิว (2549) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามภาระงานการบริหารงานวิชาการ 12 งาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า การแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารมีบทบาทสูงสุด ($\bar{X} = 4.08$) และรองลงมา คือ การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.00$)

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก คณะครูส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดสาระต่าง ๆ ของหลักสูตร จำเป็นต้องมีการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่คณะครู หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้อง นิยดา กรโกวิท (2551) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนโกวิทอรัญ เชียงใหม่ พบว่า ในด้านหลักสูตร และการใช้หลักสูตร งานที่ได้ปฏิบัติ คือ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในด้านเนื้อหา และเวลาเรียน สร้างความตระหนักโดยการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำมาปรับแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความรู้แก่ครูในการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาหลักสูตรแกนกลางเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ มธุรสณี กวางทอง (2551) ได้ศึกษา การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ผู้บริหารได้วางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และประชุมคณะครูเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารควบคุม กำกับให้การจัดการรายงานของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครู และจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่ได้มา ปฏิบัติการสอน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยคำนึงความรู้ความสามารถของครูผู้สอน เพื่อให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ที่ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนว่า งานการจัดการเรียนการสอน หลายงาน ได้แก่ การจัดทำประมวล การสอน การจัดทำแผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูอาจารย์เข้าสอน สถานศึกษาคควรวางแผนปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ โกวิท หมื่นทา (2545) ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษา ตามความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารได้ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ มธุรสณี กวางทอง (2551) ได้ศึกษา การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารได้กำหนดตารางสอนที่สอดคล้องกับเวลาเรียน และส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ครูสร้างแผนการสอน ติดตามให้ครู ได้ดำเนินการตามแผนการสอน สนับสนุนให้ครูมีการสอนซ่อมเสริม และปรับปรุงการเรียนการสอน

1.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ผู้บริหาร ดำเนินการวางแผน และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ โกวิท หมื่นทา (2545) ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาตามความคาดหวัง ของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ประเมินผลการเรียนตามสภาพที่แท้จริง ผลการศึกษาใกล้เคียงกับ นิยดา กรโกวิท (2551) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน โกวิทธำรง เชียงใหม่ พบว่า การวัดและประเมินผล ได้กำหนดปฏิทินในการวัดและประเมินผล ประจำปี ประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน วัดและประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน จัดทำแผนการวัดและประเมินผลทุกรายวิชา แจกเกณฑ์การประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนวัด และประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และติดตามผลการวัดและประเมินผลของครู อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับ ปราโมทย์ ธิศรี (2551) ได้ศึกษา การดำเนินงานวิชาการ ของโรงเรียนชนเผ่า ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการประเมินผลตามสภาพจริง เห็นว่า มีการใช้การประเมินผลตามสภาพจริงพัฒนาการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก แจกผลการประเมินให้นักเรียนทราบ ประเมินผลตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ เช่นเดียวกับ ศุทธิณี สุวรรณศรี (2554) ได้ศึกษา การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ผู้บริหารได้เน้นให้ครู เห็นความสำคัญของการใช้สื่อ วัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาด้านการศึกษา เพราะว่า วิจัยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การนำวิจัยเข้าไปช่วยจะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครู สามารถนำผู้เรียนไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ สอดคล้องกับวิจัยของ เลอชัย โชคสวัสดิ์ (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สอนในชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณสมบัติของผู้วิจัย ทักษะการวิจัยในชั้นเรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งวิทยากร และงบประมาณการทำวิจัย ในชั้นเรียน

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้มีการคิดค้น และผลิตวัสดุ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก นับเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษา ทำให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินไปด้วยความราบรื่น การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงเป็นการส่งเสริมนักเรียนเกิดทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และนอกจากนี้ สถานศึกษาคควรที่จะต้องมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการช่วยครูได้มีการสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 ที่ได้ให้ความสำคัญกับสื่อการเรียนรู้ จึงได้กำหนดแนวทางการศึกษาว่า ให้สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนในการจัดสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการสอน

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษามีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก เพราะแหล่งเรียนรู้ช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท ทั้งในและนอกสถานศึกษาก่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร สาคลาไศล (2550) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีแผนนิเทศการศึกษามีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก เพราะว่า การบริหารและการจัดการในเรื่องใด ๆ จะเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดจำเป็นต้องมีการควบคุม ดูแล ตรวจสอบ แนะนำช่วยเหลือคอยให้บริการปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลาโดยยึดเกณฑ์มาตรฐานเป็นหลัก และการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนาวิชาชีพ ให้เจริญก้าวหน้าเกิดการประสานสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร หอมทวนลม (2549) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา อำเภอห้วยกระเจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
อำเภอห้วยกระเจา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือ
การแนะนำสำหรับครูและนักเรียน เพราะว่า การแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา
ความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาศักยภาพ
ของผู้เรียน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิทางอารมณ์การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาสร้างสัมพันธภาพ
ที่ดี ซึ่งครูผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนา
ตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองใบ สุขมาก (2545)
ได้ศึกษารูปแบบของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า
ในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บริหาร
คณะครู และผู้รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียน การบริการแนะแนวสอดคล้องไปกับ
งานวิชาการ ควรมีการประชุมนิเทศนักเรียนและผู้ปกครอง ควรมีการสำรวจสภาพทั่วไป
ของนักเรียน และชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนต้องมีรูปแบบคณะกรรมการ ผู้บริหารโรงเรียน
ต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดบริการแนะแนว ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้า
หาความรู้เกี่ยวกับการศึกษาตนเองและสังคม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ของนักเรียน

1.9 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร
ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำกรประกันคุณภาพภายใน ปัจจุบันการประกันคุณภาพ
ทางการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และนับเป็นหนึ่งของกระบวนการบริหาร
การศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา
และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการบริหารจัดการ
และดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษา
ที่ด้อยคุณภาพ และสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากร
ให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลกับผลการวิจัย พิเศษฐ์ วายุวรรณะ (2550) ได้ศึกษา
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน พบว่า ผู้บริหารศึกษาและสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน เพราะว่า เป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้บริการแก่ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ตามควรแก่เวลา สถานการณ์ และความต้องการของชุมชน ของโรงเรียนเอง โดยอาศัยหลักการพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อให้กิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน และชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร สุวรรณดี (2547) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น พบว่า ผู้บริหารวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีแนวการบริหารที่สำคัญมากอีกเรื่องหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริการและการจัดการศึกษาจากเดิมที่โรงเรียนจัดการศึกษา แต่เพียงลำพังเป็นเปิดโอกาสให้องค์กรต่าง ๆ ที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกสุม (2542) เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน สิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นสิ่งกำหนดกระบวนการและแบบแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด คือ การกำหนดเป้าหมาย และความหมายของการมีส่วนร่วมตรงกัน ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในชุมชน คือ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน คณะครู และผู้ปกครองนักเรียน

1.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสำรวจและศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน จากผลการวิจัย เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียนของ พจนีย์ เทียมศักดิ์ (2543) ได้ค้นพบนอกเหนือจากกรอบแนวคิดในการวิจัย คือ การเรียนรู้ในระบบโรงเรียนส่วนใหญ่ จะเกิดขึ้นแบบทางเดียว เป็นการเรียนที่ครูเป็นศูนย์กลางและยึดมาตรฐานเดียวกันที่มีการเรียนรู้

แบบลักษณะเดียว แต่บางครั้งการจัดการเรียนการสอนครูได้พยายามสอนจากจริงหรือในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียน นอกจากนี้ ยังเป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างครูผู้เรียน และชุมชน

2. การเปรียบเทียบสภาพความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) โรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นในด้านการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ และแน่นอนที่ขนาดของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่จะสะท้อนให้เห็นสภาพการดำเนินงาน การบริหารงานวิชาการตามขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน ย่อมมีความพร้อมในการจัดการ หรือบริหารงานงานวิชาการที่แตกต่างกันด้วย โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่า ย่อมจะมีความพร้อมในการจัดสภาพโรงเรียนดีกว่าโรงเรียนกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประกอบ กุฎิโพธิ์ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ควรศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศึกษาในแต่ละด้าน เพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารงานในเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาผู้บริหารควรจัดประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจหลักการจัดทำหลักสูตร จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้บริหารควรควบคุมกำกับให้ครูมีการจัดเตรียมการสอนและบันทึกการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

3. การวัดผลและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารควรดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการ

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานการวิจัยต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีการนำผลการสรุปและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเรียนการสอนของครู ไปวางแผนพัฒนาต่อไป

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้อื่น

7. การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรเยี่ยมชั้นเรียน และให้คำแนะนำแก่เพื่อนครูอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

8. การแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารควรประสานกับหน่วยงานอื่น เพื่อแนะแนวให้แก่ผู้เรียน

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรจัดระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ผู้บริหารควรจัดระบบในองค์กรให้มีความเหมาะสม ในการใช้เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ควบคู่ไปด้วย เพื่อจะได้ทราบสภาพ และปัญหาของการบริหารงานวิชาการให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงานวิชาการ จากกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งหมด เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ลูกจ้าง ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบสภาพปัญหาเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทจำกัด ก.พล 1996.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิติมา ปรีดีดีลิก. (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- โกวิท หมื่นทา. (2545). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาตามความคาดหวังของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแมริม**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2547). **การบริหารงานวิชาการ** (พิมพ์ครั้งที่ 3). ปัตตานี: สำนักบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ทองใบ สุขมาก. (2545). **รูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 7**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- ธนศ ขำเกิด. (2541). องค์การแห่งการเรียนรู้. **วารสารวิชาการ**, 1(9), 15-25.
- ธนศ คิตุรุ่งเรือง. (2540). **การประกันคุณภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- นียดา กรโกวิท. (2551). **การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนโกวิทอึ้ง เชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บังอร สาดลาไศล. (2550). **พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกอบ กุญโฑ. (2545). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

- ประชุม ผงผ่าน. (2541). **การบริหารงานวิชาการ**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปราโมทย์ ติศรี. (2551). **การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนชนเผ่าศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- พจนีย์ เทียมศักดิ์. (2543). ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน. **วารสารวิชาการ**, 9(2), 63-64.
- พิชัย เสี่ยงมจิตต์. (2541). **หลักการสอนและการเตรียมหลักการ วิชาชีพภาคปฏิบัติ**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิเชษฐ์ วาญวรรธนะ. (2550). **การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2537). **การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญโญ สาร. (2546). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- มธุรสณี กวางทอง. (2551). **การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทบู๊คพอยท์ จำกัด.
- รุ่ง แก้วแดง. (2538). **รีเอ็นจิเนียริงระบบข้าราชการไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- รุ่ง ลอยเลิศ. (2543). **การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- เลอชัย โชคสวัสดิ์. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม., สถาบันราชภัฏเลย, เลย.
- วัชระ สุยะลังกา. (2545). การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ
 กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศศิธร สุวรรณดี. (2547). **คุณลักษณะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์**
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 1.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ศิริกาญจน์ โกลุม. (2542). **การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษา**
ขั้นพื้นฐาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศุทธิณี สุวรรณศรี. (2554). **การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน**
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม.,
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). **พฤติกรรมมนุษย์ กับการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ:**
 อักษราพิพัฒน์.
- สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **การประกัน**
คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สามเสนการพิมพ์.
- สมชาย คำปลิว. (2549). **การศึกษาบทบาทการบริหารวิชาการของผู้บริหารขั้นพื้นฐาน**
ระดับมัธยมศึกษา อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
 วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา, ศรีสะเกษ.
- สมพร หอมทวนลม. (2549). **กระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาอำเภอห้วยกระเจา**
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม.,
 มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา ประเสริฐสังข์. (2555). **การศึกษาคำความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการ**
ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มจุน 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยาเขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัย
 พะเยา, พะเยา.
- สุกัญ เทียนทอง. (2546). วิจัยในชั้นเรียนแบบหน้าเดียว. **วารสารวิชาการ, 6(6), 12.**

- สุบิน จันทะนันท์. (2543). **การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์.** วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุทธิพร วรรณสิทธิ์. (2551). **การสนับสนุนงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม.,**
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุรัตน์ เจียรตระกูล. (2541). **การบริหารงานวิชาการมัธยมศึกษาเหนือ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2546). **การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+สำหรับงานวิจัย.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. (2557). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา
ปีการศึกษา 2557. พะเยา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.**
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536). **คู่มือคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **การบริหารงานวิชาการชุด
ฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงเล่มที่ 5.** กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- อำภา บุญช่วย. (2537). **การบริหารงานวิชาการโรงเรียน.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์ .
- อำรุง จันทวานิช. (2546). **รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพประถมศึกษาของค
กำหนดคุณภาพประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- Krejci, R., and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activitice.
Journal of Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.
- Scheffe, H. (1970). Practical solutions of the Behrens–Fisher problem. **Journal of the
American Statistical Association, 65, 1501–1508.**
- Smith, EW.Kronse, S.W. & Atkinson, M.U. (1961). **The Educators Encyclopedia.**
New Jersey: Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นายพิเชษฐ์ สมฤทธิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนปงพัฒนวิทยาคม ตำบลลจิม อำเภอปง
จังหวัดพะเยา
2. นางพัทยา ชมถนอม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ระดับชำนาญการ
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
จังหวัดพะเยา
3. ดร.รุ่งทิวา กองสอน ตำแหน่ง รักษาการรองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารวิชาการ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนปงพัฒนวิทยาคม ตำบลลจิม อำเภอปง
จังหวัดพะเยา

ภาคผนวก ข ตารางการหาค่า IOC

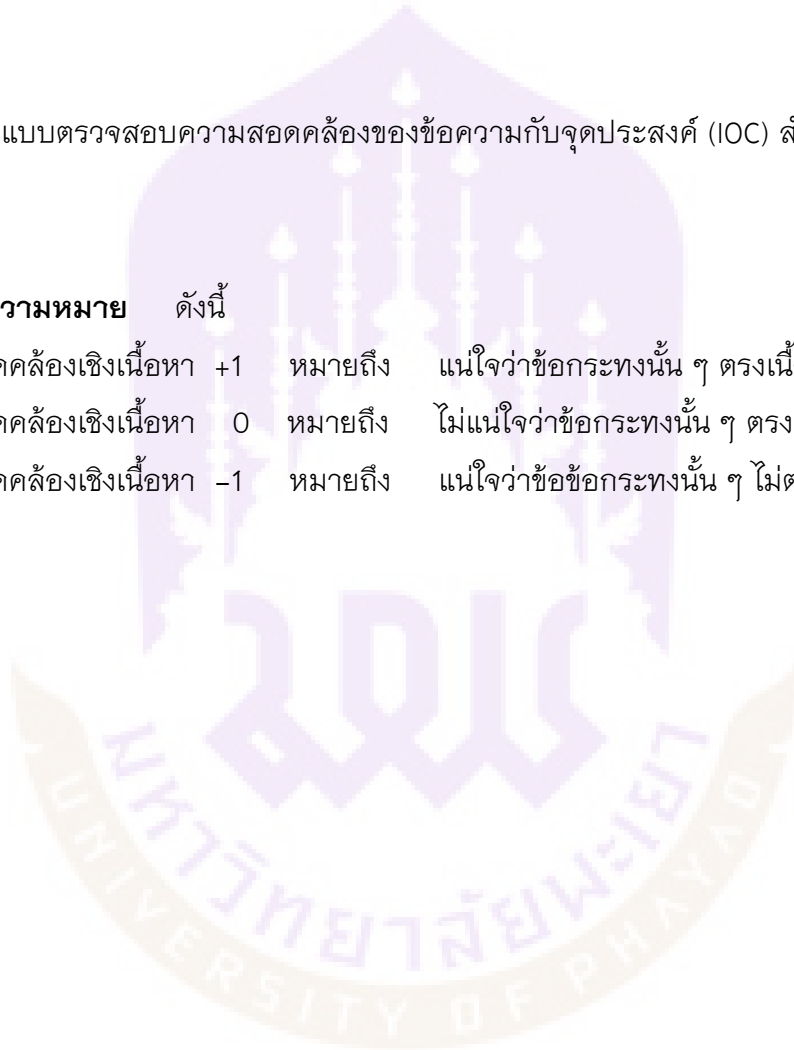
ค่า IOC ของแบบสอบถาม

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

คำชี้แจง แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับจุดประสงค์ (IOC) สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
3 ท่าน

อธิบายความหมาย ดังนี้

ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา	+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อกระทงนั้น ๆ ตรงเนื้อหาจริง
ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา	0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อกระทงนั้น ๆ ตรงเนื้อหาจริงหรือไม่
ความสอดคล้องเชิงเนื้อหา	-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อกระทงนั้น ๆ ไม่ตรงเนื้อหา

ที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารจัดหาคู่มือแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจหลักการจัดทำหลักสูตร จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
1	ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนร่วมกับครู	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารควบคุมกำกับให้การจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครูและจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่ได้มาปฏิบัติการสอน	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารควบคุมกำกับให้ครูมีการจัดเตรียมการสอนและบันทึกการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา ด้านเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
การวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน						
1	ผู้บริหารดำเนินการวางแผนและกำหนด นโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้ เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารจัดประชุมอบรมเพื่อให้ครู มีความรู้ความสามารถในการสร้าง เครื่องมือวัดผลและประเมินผล	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูวัดผลและ ประเมินผลตามสภาพจริง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารควบคุมติดตามการประเมินผล และนำผลการประเมินมาพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาด้านการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารจัดให้มีคู่มือ/เอกสาร เพื่อประกอบการจัดทำวิจัย ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
5	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงาน การวิจัยต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารมีการจัดหาแหล่งทุนวิจัยให้กับ คณะครู	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา						
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้มีการคิดค้น และผลิตวัสดุสื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนมาบริการ อำนวยความสะดวกแก่ครู	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารให้มีการนิเทศเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูเกี่ยวกับการใช้สื่อ การเรียนการสอน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารประเมินผลการใช้และพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียน การสอนของครูทุกภาคเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารมีการนำผลการสรุปและ ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีในการเรียนการสอนของครู ไปวางแผนพัฒนาต่อไป	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้						
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัด แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก สถานศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มี ความรู้ความสามารถเป็นผู้ให้บริการ ด้านเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้อื่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารจัดหาหนังสือให้มีในห้องสมุด ตามความต้องการของครูและนักเรียน	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
การนิเทศการศึกษา						
1	ผู้บริหารมีแผนนิเทศการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารส่งเสริมการนิเทศภายในแบบ กัลยาณมิตรเพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียนและให้คำแนะนำ แก่เพื่อนครูอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารเสนอวิธีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการนิเทศภายในโรงเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
การแนะแนวการศึกษา						
1	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือ การแนะนำสำหรับครูและนักเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในโรงเรียน เป็นบุคคลแห่งการแนะแนว	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การแนะแนวให้กับครูในโรงเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
5	ผู้บริหารจัดหางบประมาณสนับสนุน งานแนะแนวในโรงเรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อ แนะแนวให้แก่ผู้เรียน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
1	ผู้บริหารมีแผนการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารจัดระบบการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	+2	1	-	0.67	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำ การประกันคุณภาพภายใน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงาน การประเมินตนเองต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน						
1	ผู้บริหารศึกษาและสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารวางแผนในการสนับสนุน งานวิชาการแก่ประชาชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบคลุมชุมชนและท้องถิ่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารจัดบุคลากรในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบคลุม ชุมชน ละท้องถิ่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการบริการ วิชาการแก่ชุมชน	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น						
1	ผู้บริหารวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรให้มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารจัดระบบในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการใช้เป็นสถานที่ ประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ค่า IOC				สรุป
		(+1)	(0)	(-1)	IOC	
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา						
1	ผู้บริหารสำรวจและศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการได้รับการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารจัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	+3	-	-	1.0	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในการศึกษาการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6
จังหวัดพะเยา)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการบริหารงาน
ด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 36
(กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) ตามความคิดเห็นของคุณ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด
จำนวน 12 ข้อ

3. ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเพื่อการวิจัยในเรื่องนี้เท่านั้นและจะสงวนคำตอบของท่าน
ไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้ จะเป็นประโยชน์
ในการบริหารงานวิชาการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6
จังหวัดพะเยา)

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

นางสาวกัลยา สวยงาม

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี 30-40 ปี
 41-50 ปี 51 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี
 11 ปี ขึ้นไป

5. ขนาดโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด

- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 500 คน)
 ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501-1,499 คน)
 ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน)

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครู คำชี้แจง

1. โปรดอ่านคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วทำเครื่องหมาย/ลงในช่องด้านขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับน้อยมาก

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
2. ผู้บริหารจัดหาคู่มือแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มาบริการแก่ครู					
3. ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจหลักการจัดทำหลักสูตร จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร					
4. ผู้บริหารร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
5. ผู้บริหารประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู					
2. ผู้บริหารควบคุมกำกับให้การจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครูและจัดครูเข้าสอนแทนครูที่ไม่ได้มาปฏิบัติการสอน					
3. ผู้บริหารควบคุมกำกับให้ครูมีการจัดเตรียมการสอนและบันทึกการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาด้านเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้					

3. การวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการ					
2. ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร					
3. ผู้บริหารจัดประชุมอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล					
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง					
5. ผู้บริหารควบคุมติดตามการประเมินผลและนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน					

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทางการศึกษา					
2. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
3. ผู้บริหารสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย					
4. ผู้บริหารจัดให้มีคู่มือ/เอกสารเพื่อประกอบการจัดทำวิจัยให้แก่บุคลากรในโรงเรียน					
5. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานการวิจัยต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
6. ผู้บริหารมีการจัดหาแหล่งทุนวิจัยให้กับคณะครู					

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้มีการคิดค้นและผลิตวัสดุสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา					
2. ผู้บริหารจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอนมาบริการอำนวยความสะดวกแก่ครู					
3. ผู้บริหารให้มีการนิเทศเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน					
4. ผู้บริหารประเมินผลการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอนของครูทุกภาคเรียน					
5. ผู้บริหารมีการนำผลการสรุปและประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการเรียนการสอนของครู ไปวางแผนพัฒนาต่อไป					

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน					
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน					
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
4. ผู้บริหารพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้อื่น					
5. ผู้บริหารจัดหาหนังสือให้มีในห้องสมุดตามความต้องการของครูและนักเรียน					

7. การนิเทศการศึกษา

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารมีแผนนิเทศการศึกษา					
2. ผู้บริหารส่งเสริมการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรเพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน					
3. ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียนและให้คำแนะนำแก่เพื่อนครูอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง					
4. ผู้บริหารเสนอวิธีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการนิเทศภายในโรงเรียน					
5. ผู้บริหารประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ					

8. การแนะแนวการศึกษา

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือการแนะนำสำหรับครูและนักเรียน					
2. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนเป็นบุคคลแห่งการแนะแนว					
3. ผู้บริหารอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้กับครูในโรงเรียน					
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล					
6. ผู้บริหารจัดหางบประมาณสนับสนุนงานแนะแนว 7. ในโรงเรียน					
6. ผู้บริหารประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อแนะแนวให้แก่ผู้เรียน					

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารมีแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
2. ผู้บริหารวางแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
3. ผู้บริหารจัดระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
5. ผู้บริหารร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำกรประกันคุณภาพภายใน					
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานการประเมินตนเองต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารศึกษาและสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน					
2. ผู้บริหารวางแผนในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน					
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา					
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัวชุมชนและท้องถิ่น					
5. ผู้บริหารจัดบุคลากรในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น					
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน					

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น					
2. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ					
3. ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรให้มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น					
4. ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น					

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
5. ผู้บริหารจัดระบบในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการใช้ เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น					

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบัน ที่จัดการศึกษา

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้บริหารสำรวจและศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการ ในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา					
2. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในการได้รับการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัด การศึกษา					
3. ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มี หน้าที่ประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา					
4. ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคม อื่นที่จัดการศึกษา					
5. ผู้บริหารจัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา					

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของคุณ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

3. การวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

7. การนิเทศการศึกษา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

8. การแนะแนวการศึกษา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	กัลยา สวองงาม
วัน เดือน ปี เกิด	18 พฤศจิกายน 2527
ที่อยู่ปัจจุบัน	59 หมู่ 5 ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบงพัฒนาวิทยาคม จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู (ครู คศ.1)
ประสบการณ์การทำงาน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	ค.บ. (ภาษาจีน), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่
ผลงานตีพิมพ์	
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	
กัลยา สวองงาม (ผู้บรรยาย) (4-5 เมษายน 2558). การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา). ใน การประชุม วิชาการระดับชาติบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 1 (หน้า 1903-1916). พะเยา: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.	
ผลงานตีพิมพ์อื่น ๆ	-